Logos-Hungary Keresztény Főiskola
LH-0124

Láng Györgyi

CED 495

Az emberi szellem és gyógyulása

2009. július 29.
Dunabogdány, Kossuth L. út 61.
2023

Tartalomjegyzék

Bevezető **3**
1. Az emberi szellem a Bibliában **8**
1.1 Az emberi szellemünk az Írás alapján 9
1.1.1 Érzelmek az emberi szellemben *10*
1.1.2 Az emberi szellem ösztönzései, motivációi *12*
1.1.3 Az emberi szellem cselekedetei *13*
1.1.4 Az emberi szellem állapota *15*
1.2 Szellem az Ó-, és Újszövetségi igeversekben 16
2. A szellem, a lélek és a test **20**
2.1 Szellem és test 20
2.2 Szellem és lélek 22
2.2.1 Érzelem a lélekben *23*
2.2.2 A lélek cselekedetei *25*
2.2.3 A lélek állapota *27*
2.2.4 Hogy befolyásolhatja az ember saját lelkét és szellemét? *28*
3. Az emberi szellem természete, működése és funkciója **31**
3.1 A szellem természete és működése 32
3.2 A szellem funkciója 33
4. Hogyan sérülhet a szellemünk? **37**
4.1 A szív sérülései 37
4.2 A lélek sérülései 39
4.3 A szellem sérülései 40
4.4 Saját élmények 43
5. Milyen lehetőségek vannak a szellemünk gyógyulására? **47**
5.1 A szellem gyógyulásának akadályai 48
5.1.1 A szív gyógyulása *48*
5.1.2 A lélek gyógyulása *52*
5.2 A szellem gyógyulásához néhány alapszabály 56
5.3 A szellem gyógyulásához vezető út 61
5.4 Milyen fontos momentumokat látunk? 63
5.4.1 Az érzelmek kiadása *64*
5.4.2 Megbocsátás szeretetben *66*
5.4.3 Tisztátalan szellemek kiűzése (ha szükséges) *68*
5.4.4 Betöltekezés Szent Szellemmel *69*
6. Összegzés **73**
Felhasznált Irodalom 77
Függelék 78
Tárgymutató 88
Végjegyzet 89

Bevezető

„Az Úrnak szelleme [van] én rajtam, mivelhogy felkent engem, hogy a szegényeknek (nélkülözőknek) az evangéliumot hirdessem, elküldött, hogy a töredelmes szívűeket meggyógyítsam, hogy a foglyoknak szabadulást hirdessek és a vakok szemeinek megnyílását, hogy szabadon bocsássam a lesújtottakat.” (Luk 4,18)

„Az Úr Isten szelleme van én rajtam azért, mert fölkent engem az Úr, hogy a szegényeknek (szükségben levőknek, gyengéknek) örömöt mondjak; elküldött, hogy bekössem (helyreállítsam, meggyógyítsam) a megtört szívűeket, hogy hirdessek a foglyoknak szabadulást (elengedést), és a megkötözötteknek megoldást (elengedést).” (Ézs 61,1)

A legtöbb magyar nyelvű Bibliában a szellem (héber: *ruach*, görög: *pneuma*) és a lélek (héber: *nefes*, görög: *pszükhé*) szavak lélekként vannak fordítva. Ez sajnos félreértések forrása lehet. Az 1 Thesszalonika 5,23-ban azt mondja Pál, hogy „Őriztessék meg az egész valónk *szellemünk, lelkünk* és *testünk* Jézus eljövetelére” - a Károli a szellemet és a lelket csak egy szóval fordítja és lelket ír, vagy az új református fordítás a lélek helyett az elme szóval fordítja a lelket.

Egyszer egy ismerősöm is azt mondta, hogy szerinte mindegy, hogy szellemet vagy lelket mondunk. Szerintem fontos megkülönböztetni a kettőt. Amikor először olvastam az emberi szellemről, akkor azt

gondoltam, hogy az emberi szellem csak egy csatorna, ami összeköt minket vagy Istennel vagy a negatív, gonosz szellemvilággal. Viszont ahogyan Isten is 3 személy, nekünk is 3 valóságos részünk van: test, lélek és szellem. Ez a három nem úgy képzelhető el, hogy kettő valóságos és egy csatorna, hanem mindhárom létező rész bennünk. Tisztában vagyok vele, hogy nehéz feladatra vállalkoztam, hiszen amikor a Biblia szellemet említ, nem minden esetben az emberi szellemre gondol, hiszen a Szent Szellemet is sok esetben csak Szellemnek írja. Ezen nehézségek ellenére mégis úgy döntöttem, hogy elkezdem ezt a munkát, mert amikor olyan gyógyulásért imádkoztak értem, ami a szellememet érintette, akkor erősebbnek éreztem magam, és azóta Isten sokkal valóságosabb az életemben, és sokat változtatott rajtam. Amióta elkezdte a szellemem felszabadítását, önmagamat is egyre jobban megismerem.

Tervem tehát az, hogy miután megnéztük, hogy mi a szellem, miben különbözik a lelkünktől, és megláttuk, hogy hogyan sérülhet, keressük meg, hogy hogyan kötözhetjük be, gyógyíthatjuk meg. Látni fogjuk, hogy amikor valakinek a szelleme meghanyatlik, akkor napjai is megrövidülnek (Job 17,1), hiszen a szellem az, ami megelevenít (2Kor 3,6). Ahhoz, hogy győztes keresztény életet élhessünk, hogy az Egyház erős legyen, meg kell erősödnünk a szellemünkben is. Jézus azért jött, hogy a foglyoknak szabadulást hirdessen, szabadon bocsássa a megtörteket, (Lk 4,18), megkeresse és megmentse, ami elveszett, elpusztult, tönkrement (Lk 19,10).

Ebben az életben nagyon sok esetben kell megérzésekre támaszkodnunk, a dolgoknak több megoldása van, és a legjobb kiválasztásához döntenünk kell. Ezen döntések meghozatala nehéz, ha csak tisztán elemezzük a dolgokat, ebben segít a szellemünk nekünk. Remélem ezen oldalak mentén az olvasó megérti majd, hogy Isten miért is teremtette a szellemünket ilyen érzékenynek, miért szükséges a keményebb lélek ahhoz, hogy a test kivitelezze a szellem dolgait. Meg kell látni, hogy az akaratunk hogyan tudja befolyásolni a szellemünket is, miért kell a lelki kívánságainkat félretennünk, hogy szellemiként éljünk. Hiszem, hogy Isten ezen titkokba is nagy csodát rejtett el, aminek a kikutatása, feltárása a királyok feladata (Péld 25,2).

Mivel talán a szellemünk a legkiszámíthatatlanabb részünk, hiszen nem tudni az útját (Jn 3,8), ezért sokan kerülik a róla való értekezést, mert akkor valóban Istenre hangolódunk, és nem a saját kívánságaink, gondolataink, elképzeléseink, múltunk vezérelnek majd minket. Isten azt akarja, hogy hadd tartsa Ő a kezében a mi életünket. Túl sok tönkrement és döcögő életet láttam már ahhoz, hogy ezeket az igazságokat ne hagyjam csendben rejtve magamban. Isten azt akarja, hogy valóban szülessünk újonnan, hogy valóságosan megújíthasson minket, hogy kimenthessen minket a veremből, a kötelékekből, a vergődésekből. Nagy út ez, de a leghatalmasabb és legszeretőbb Isten velünk van, Aki minden időben tárt karokkal vár minket az úton. Ő Téged szeret, és ezért akar segíteni Neked! Csodálatos az Ő szeretete, az Ő gondoskodása, nincs senki más, aki ilyen állandó és ilyen imádó hozzáállással lenne mifelénk, Aki a legjobbat akarja

nekünk, Akiben a változásnak még árnyéka sincsen. Az Ő szeretete örök, és ezért akar meggyógyítani Téged is, engem is.

Ezen dolgozatnak nem az a célja, hogy a szellem minden oldalát bemutassa, hanem annak inkább a sérülési és gyógyulási lehetőségeit, ezért a teljesség igénye nélkül néhány fontos momentumot kiragadva mutatom be a Biblia emberi szellem-képét illetve azok alapvető vetületeit.

A dolgozat elkezdéséhez és az ötlethez leginkább egy olyan tanítás-sorozat[1] adott ösztönzést, ahol nagyon fontosnak tartották, hogy a szellem és a lélek dolgai ne legyenek összemosva. A keresztény szakirodalom ebben a témában nagyon hiányos, úgy érzem, hogy ez a dolgozat valamilyen szinten hiánypótló dolgozat lesz. A könyvek, amiket olvastam, gondolat-ébresztők, segítők voltak. Az egész dolgozatnak természetesen a legfőbb alappillére a Biblia, Isten Igéje.

Sok keresztény ember van, akik nem ismerik a szellem és a lélek különbségének a fontosságát. Látom sokszor, hogy az ördög kikacagja őket a hátuk mögött, mert pont az hiányzik az életükből, ami miatt győztesek lehetnének. Hiába erőlködnek és virrasztanak, böjtölnek, élnek a jó cselekedetek közepette, ha nem tudnak szellemben élni. A belőlünk kisajtolt szeretet sajnos nem dönt le falakat, nem változtat meg életeket, mivel az csak lelki és emberi.

A cél, hogy Krisztus legyen minden mindenekben (Kol 3,11), Őt lássuk a testvéreinkben, hogy könyörületesek tudjunk lenni, jóságosak, alázatosak, szelídek egymás felé is, és tiszteljük egymást. Ezek nagyon nehezek, ha nem Vele járunk szellemben, hanem a mi lelkünk szerint

akarunk, ha csak emberi erőre akarunk támaszkodni. Amikor valaki felteszi magában, hogy ő maga mindent megold, akkor lelki módon működik, és még ha hisz is Istenben, nem mer és nem is akar Rá hagyatkozni. A bizalom nem valóságos az életében. Dávid azt mondja, hogy olyan a lelke, mint az anyjától elválasztott gyermek (Zsolt 131,2), le kell csillapítania, el kell némítania a lelkét, hogy az Úrban bízzon. Az akaratunkat Isten akarata alá kell helyeznünk. A kereszténységben sok ember nem akar beszélni arról, hogy van szellemünk, arról meg végképpen nem, hogy még sérülhet is, és meg kellene gyógyítani. Természetesen teljesen megértem ezeket az embereket, hiszen az emberi szellem egy olyan téma a Bibliában, ami félreértésekhez vezethet, és ha nem szeretetben tanulmányozzuk, csak üres okoskodás lesz belőle. Kérem Isten segítségét ahhoz, hogy ezen dolgozatban az Ő szeretete vezessen, és ne csak a tudásvágy, az alkotás szépsége, hanem hogy Őt és az Általa teremtett csodálatos embert tudjuk megismerni, és segíteni a helyreállításában is.

1. Az emberi szellem a Bibliában

A Bibliában 699 találat van a szellem, héberül *ruach* (H7307), illetve görögül *pneuma* (G4151) szavakra. Végigtanulmányozva ezen igehelyeket természetesen a legtöbb helyen a Szent Szellemre utal a szellem szó. Ilyen értelemben láthatjuk a héber *nösama* (H5397) szót is, amit az angol fordítások legtöbbször szintén szellemnek fordítanak, illetve leheletnek is. Mivel engem az emberi szellem érdekelt most, kiválogattam azon igeverseket, amik az emberi szellemre vonatkozhatnak, – bár ez nem minden esetben volt egyértelmű - így már csak 230 igevers maradt.

A fent említett szellem szónak a Bibliában többféle jelentése, jelentésárnyalata van. A héber *ruach* szó Strong száma H7307, a jelentése *szél, légzés, élet, harag, lényegtelenség, kiterjesztés, az ég területe, szellem,* de csak a racionális létben (magába foglalva annak kifejeződését, funkcióját). Ezen felül még *bátorság*nak, *értelem*nek is fordítják[2]. Más fordítás-magyarázatok az *elme, temperamentum* jelentéseket is hozzáadják. A bibliai jelentésének megértéséhez a szó-magyarázat hozzátesz olyan szavakat, hogy *mennybeli, gáz, üres dolog*, sőt *türelem, türelmetlenség, vágy, érzelem*, de sosem említi úgy a Biblia, mint személytelen erőt[3].

A szellemre a görög szó a *pneuma,* ami racionális és halhatatlan szellemet jelent.[4].

Arról, hogy nem csak Isten Szent Szelleme lehet bennünk, vagy a mi szellemünk nem egy csatorna, a Zakariás 12,1 kinyilatkoztatása, - „Isten alkotta az emberek szellemét (szellemeit) belénk” -, tanúskodik. Isten a

szellemek Atyja (Zsid 12,9), egy csatornának nem lehet Atyja, illetve Ő a Szent Szellemmel egy, és nem az Atyja neki, a többes szám szerint sem a Szent Szellemről beszél itt. A szellem az Úrtól való szövétnek, lámpás, ami kutatja a belső részeket, a szívnek minden rejtekét (Péld 20,27). Van tehát cselekedete is, és világosságot ad nekünk, vagyis nem személytelen csatorna.

Azt mondja nekünk Isten, hogy figyelnünk kell a szellemünkre, és meg kell őrizni azt (Mal 2,15-16). Fontos tehát, hogy ismerjük, tudjuk milyen, mi van benne, hogy megismerhessük, és utána valóban őrizni is tudjuk. Ismerjük meg lényünknek Istenhez legközelebb álló részét, a szellemünket!

1.1 Az emberi szellemünk az Írás alapján

Az emberi szellemünk fontos az életben maradásunkhoz, Isten Igéjében látjuk, hogy a szellem az, ami megelevenít, ami életet ad az embernek (Róm 8,10). A szellem nélkül a test (*soma*) halott (Jak 2,26), amikor visszatér valakinek a szelleme (Lk 8,55), akkor újra él.

Mint említettük, a szellem az Úrtól való szövétnek, és kutatja a belső részeinket, a szívnek minden rejtekét (Péld 20,27), Tehát látja a szív titkait is, nem csoda, hogy tudja az ember minden dolgát (1Kor 2,11). Ne hagyjuk hát a tudását parlagon, fontos, hogy kapcsolatban legyünk a szellemünkkel, és használjuk, amit ő tud.

Isten kezében van minden egyes embernek a szelleme (Jób 12,10), és Isten Igéje elhat a szellemünk és lelkünk szétválásáig (Zsid 4,12), tehát Ő tudja, hogy mi az, ami az életünkben, szolgálatunkban a szellemünkből jön, vagy – szinte ezzel ellentétben – *lelki* eredetű erőlködés, okoskodás.

Az Újszövetségi időkben Jézus megjelenítette, hogy hogyan lehet szellem szerint (szellemben) járni[5], és élni. Mivel az Újszövetségben már az emberi szellem szinte elválaszthatatlan a Szent Szellemtől, - hiszen Aki Vele egyesül egy Szellem Vele (1Kor 6,17), - látni fogjuk, hogy a Szent Szellem tulajdonságai bontakoznak ki az emberi szellemünkben is, ezért is még nehezebb a megítélés ezen igeverseknél, hogy az emberi szellemről vagy a Szent Szellemről van-e szó (pl. a szellem gyümölcsei). Itt nem azt mondom, hogy a jellemünk változik meg egyszercsak, hanem a szellemünk azonosul a Szent Szellemmel, és válunk egyre inkább hasonlóvá Isten Szent Szelleméhez.

A szellemre vonatkozó igeversek szétválogatása során négy nagy kategóriába soroltam az igeverseket, hogy átláthatóvá váljon számunkra a szellem leírása. Az általam felállított négy kategória az emberi szellemben levő érzelmek, a motiváció, a szellem cselekedetei és annak állapota.

1.1.1 Érzelmek az emberi szellemben

Az igeversek tanulmányozása során azt tapasztaltam, hogy Isten az érzelmeket mind szellemünkbe, mind lelkünkbe adta. A lelki összefüggésekről később lesz szó. Bevallom őszintén, hogy én Jézust mindig úgy képzeltem el, mint aki nagyon tudott kacagni, sírni, nevetni,

ölelni, bátorítani és inteni ha kellett, de mindezt teljes szeretetben tette. Az akkori emberekről azt hallottam, hogy nem rejtették véka alá, hogy mi volt a szívükben. Szerintem Jézus sem volt ebben kivétel.

Mivel a szívünkbe adta Isten a szellemünket, nem csoda, hogy sok érzelem is van benne (2Kor 1,22). Isten adta az érzelmeinket is, és sokszor ezeken keresztül segít átmennünk az élet nehéz szakaszain. Isten szeretettel gondol a népére, félti és szereti őket, mindig velünk akar lenni. Soha nem néz le ránk közömbösen, hiszen Ő Maga a szeretet, az Ő szíve tele van szeretettel, mégis van, hogy bánkódik is a szívében, de soha nem szűnik meg szeretni minket. Még az Ige is azt mondja, hogy haragudjunk, de ne vétkezzünk (Ef 4,26), tehát az érzelmek – főleg a harag – elnyomása csak sérülés következménye lehet, vagy éppen a sérülést magát okozza. Ezért is fontos látnunk az érzelmeinket a szellemünkben, ismerjük meg őket, és ne nyomjuk el! Sok ember elnyomja az érzelmeit azért, mert csalódott, mert elutasították. Nagyon veszélyes az, amikor valaki úgy dönt, hogy jó lesz, ha az érzelmeit vas-zár alatt tartja. Egy idő után már nem is lesz képes szívből jövő érzelmekre. Később részletesebben is megnézzük ezen sérüléseket, illetve azok gyógyulásának lehetőségeit.

Szellemünk tud örvendezni, Jézus is örvendezett szellemében, amikor látta, hogy az Atya az élet igazságait a kicsinyeknek megjelenítette, és nem a bölcseknek (Lk 10,21). Jézus örült Isten igazságában, Jákob örült akkor, amikor megtudta, hogy József mégis él (1Móz 45,27), Mária örült szellemében, amikor állapotos lett Jézussal (Lk 1,47).

A szellemünknek is vannak érzelmei, tud csodálkozni is, de sajnos indulatos, haragos, bánatos, szomorú is lehet és aggódni is tud, csüggedt is tud lenni, megszomorodhat, megrendülhet, nyöghet, nyugtalankodhat és megkeseredett lehet. Ezeken felül azonban szellem által tudunk szeretni is (Kol 1,8).

Mivel szellemben tudunk szeretni is, a fájdalom is érinti a szellemünket (Jób 7,11), szellemük fájdalmában, gyötrelmében, törésében (Ézs 65,14) kiáltanak majd azok, akik hűtlenek voltak.

Nem lenne teljes az életünk érzelmek nélkül. A pszichológia az érzelmekre azt mondja, hogy ezeknek bizonyos adaptív értékük van, sok más mellett például a félelem segít a veszély elkerülésében. [6]

1.1.2 Az emberi szellem ösztönzései motivációi

Az emberi szellem tudja az embert ösztönözni bizonyos cselekvésekre[7], viszont ha megkeményedik, azt okozza, hogy a személy ne tegyen meg valamit, vagy ne hallgasson valakire (5Móz 2,30). Jób barátja, Elihu is mondja, hogy unszolgatja a szelleme a szólásra (Jób 32,18). Ezen felül az Úr is felindíthatja az ember szellemét valaki vagy valakik ellen[8], de valami megtételére is, ahogyan az Úr házának újraépítésére (Ezsd 1,5). Pált szorongatta a szelleme a Jézusról való bizonyságtevésre (ApCsel 18,5), illetve, hogy menjen Jeruzsálembe akkor is, ha nem tudja, mi vár ott rá (ApCsel 20,22).

Ezen igeversek azt mondják, hogy a szellemünk is unszolhat, ösztönözhet stb. minket, bár az akarás, - mint később látni fogjuk – a

lélekből jön. A fontos különbség az, hogy a szellem nem olyan követelőző, mint a lélek. Uralkodni tudunk a szellemünkön (Károli fordításban: uralkodik a maga indulatján (Péld 16,32.25,28). A szellemünk viszont nem uralkodik rajtunk.

Isten is a szellemünkön keresztül indít minket dolgok megtételére, és ha nem tesszük meg, akkor sem leszünk kevesebbek, mivel Isten mást is találhat, de sokkal többek leszünk, ha megtesszük. A szellemünk ismer is minket, a szív rejtekét, titkait is ismeri, tudja, mi van bennünk, és merre kell mennünk.

1.1.3 Az emberi szellem cselekedetei

A legtöbb igeverset a szellem cselekedeteivel kapcsolatban találtam, mivel ide soroltam a szellemben, szellem által való cselekedeteket is.

A szellemünkkel kereshetjük az Urat, szorgalmas keresést végezhetünk, korán reggel kereshetjük Istent, de nem csak Istent keresi, kutatja a szellemünk, hanem az embert magát is, az ember belső részeit, ezért is ismeri olyan jól a szívnek minden rejtekét (Péld 20,27), és veheti észre a gondolatokat (Mk 2,8).

A szellemünk táplálja, erősíti a maga erőtlenségét (Péld 18,14), vagyis a szellemünk nemcsak az élet adója, hanem segít az életben is nekünk. Sőt még a lelkünket is ő segíti a gyógyuláshoz, mert a szellemen keresztül tisztíthatjuk meg a lelkünket (1Pét 1,22).

Szellemben kell imádnunk az Atyát, mert az Atya ilyen imádókat keres (Jn 4,23). Szellemben járhatunk, élhetünk, szolgálhatunk[9] Istennek,

fohászkodhatunk Hozzá, imádkozhatunk, könyörögnetünk, énekelhetünk, szellemben lehet a szívet körülmetélni. Szellemmel lehet dicsőíteni Istent, lehet mondani áldást. Szellemben el lehet kezdeni valamit, titkokat is mondhatunk szellemben, szellemben buzgók lehetünk, de várhatunk is valamire, szerethetünk is szellemben, és szellemben jelen lehetünk ott is, ahol testben nem vagyunk jelen.

A szellem megölheti a test cselekedeteit, bizonyságot tehet arról Isten Szellemével együtt, hogy Isten gyermekei vagyunk, vezethet is minket a szellemünk. Akkor élünk szellem szerint, ha Isten Szelleme lakik bennünk, tehát a szellemnek vannak cselekedetei Isten Szelleme nélkül is, de akkor nem szellem szerint, vagyis nem annak újságában élünk. Az emberi szellem Isten ellen fordulhat (Job 15,13), de ha az Úr Szellemével egyesülünk, egy szellem vagyunk Ővele, és abból származik az életünk.

Ha szellemi gondolkodásúak vagyunk, az életet és békességet hoz az életünkbe (Róm 8,6), ha a szellemnek vetünk, abból örök életet fogunk aratni.

Láthatjuk tehát, hogy a szellemünk egyáltalán nem egy passzív részünk, hanem cselekszik, ösztönöz, érez, és Isten a szellemünket használja, hogy együtt dolgozhasson velünk. Csodálatos dolog ez, és gyönyörű üzenet is a számunkra, mivel nem vagyunk arra kényszerítve, hogy csak a tapasztalatok, a látható dolgok irányítása alatt éljünk. A szellemünk mindent tud, többet is, mint a lelkünk, és ha Isten még hozzáadja az Ő tudását, akkor bármire képesek vagyunk, és Ővele együtt lépni, együtt cselekedni nagyon jó. Persze sose felejtsük el, hogy a

szellemünk is eltévedhet. Látni fogjuk a következő részben, hogy a szellemnek is lehetnek rossz állapotai.[10]

1.1.4 Az emberi szellem állapota

Mint már említettem, a szellem segít nekünk teljes életet élni, hiszen ki viselhetné el a megtört szellemet (Péld18,14), illetve a lelket is a szellemen keresztül tisztítjuk meg a teljes élethez. Ezért is fontos, hogy milyen állapotban van a szellemünk.

A szellemünk kiszáradhat, emésztődhet, összetörhet, nyugtalan, megtört, meghanyatlott, megkötözött, elkényeztetett, felfuvalkodott, tévelygő, keskeny, fájdalmas lehet. Megrendülhet valaki a szellemében, keserű, megrövidült, hűtlen, büszke, tisztátalan is lehet.

Jó állapotában a szellem lehet hű, alázatos[11], kiváló, higgadt, türelmes, készen állhat, akarhat, hajlandó lehet, elő lehet készítve valamire, szelíd és csendes lehet, üdvözülhet, szent lehet, felüdülhet. Ezen felül lehet töredelmes is.

Szellemben lehetünk gyorsak a haragra, megkötözve valamire, kényszerítve, megerősödve, megigazítva, buzgók vagy nyugtalanok lehetünk, de meg is nyugodhatunk, még akár példák is lehetünk szellemben másoknak.

Elfogyatkozhat a szellem például, ha Isten nem válaszol (Zsolt 143,7), de arra figyelmeztet minket Pál, hogy ki ne oltsuk a szellemet (1Thessz 5,19).

A szellem megszentelésében (Isten céljaira való elkülönítésben) választott ki minket Isten, és egy szellem lehetünk az Úrral szellemben, mert Szellemtől is lehet (újra) születni, vagyis a régi rossz természet levetése mellett, a nem Isten szerinti szellemünket is a múltba adhatjuk, hogy Isten Szellemétől a mi szellemünk újraszülethessen.

A töredelmes, megtört szellem esetében, amikor a héber a *nákeh* szót használja, aminek jelentése *levert, legyőzött*[12], vagy amikor a *sábar* szót használja, aminek jelentéséhez tartozik *a konkrét tárgyak eltörése* is[13], azon esetekben Isten arra gondol, hogy amikor valaki megtöri magát úgy, hogy az emberi, önös dolgait, gőgjét leteszi Isten előtt. A megtört szóval fordítják viszont a héber *náká* szót is, ami megszomorodott szellemre utal[14]. Ebből adódik, hogy néha azt látjuk, hogy a megtört szellem kedves Isten előtt (Ézs 66,2; Zsolt 51,19), néha meg azt, hogy a megtört szellemet nem tudjuk elviselni sem (Péld 18,14).

Ezekkel az igeversekkel, szellemi állapotokkal már közelebb kerültünk ahhoz, hogy mi is lehet az, amikor a szellem megsérül, milyen rossz, romlott, vagy akár úgymond beteg állapota lehet. Nagyon jó látni, hogy a szellemnek a jó állapotáról is beszél az Ige, és tudjuk, hogy mi is lenne az igazi, mi a cél.[15]

1.2 Szellem az Ó-, és Újszövetségi igeversekben

Az Újszövetség szemmel láthatóan az ószövetségi Igékre alapozza a szellem említését, itt már teljesen egyértelműek bizonyos igazságok a szellemmel kapcsolatosan.

Az Újszövetségi időkben Jézus megjelenítette, hogy hogyan lehet szellem szerint (szellemben) járni[16] és élni. Azt látjuk, hogy azok vannak szellemben, akik a szellem dolgaira gondolnak (Róm 8,5), ezen felül szellemi gondolkodásúnak lenni élet és békesség (Róm 8,6). Az Újszövetségben láthatjuk, hogy Jézus beszédei szellem és élet (Jn 6,63).

Érdekes, hogy Lukács azt mondja keresztelő Jánosra is és Jézusra is, hogy erősödtek a szellemükben (Lk 1,80 vö 2,40). Ez arra mutat, hogy a szellemben való megerősödés nem volt újkeletű dolog, habár konkrét utalás erre nincs az Ószövetségben, hogy valaki szelleme erősödött volna.

Az Újszövetségben sokkal több igeverset találunk arra nézve, hogy a szellemnek milyen cselekedetei lehetnek, akár az érzelmek vagy szellem állapota vonatkozásában. Ennek oka lehet, hogy miután a zsidó nép már az Ószövetség alapján tisztában volt a szellem dolgaival, az Újszövetségben már csak arra kellett felhívni a figyelmüket, hogyan is kell, illetve lehet a szellem újságában járni, hogyan és miért válik ez lehetségessé.

Mivel az Újszövetségben már az emberi szellem szinte elválaszthatatlan a Szent Szellemtől (az újjászületett, Istennel együtt járó hívők esetében), hiszen Aki Vele egyesül, egy Szellem Vele (1Kor 6,17). Láthatjuk, hogy a Szent Szellem tulajdonságai bontakoznak ki az emberi szellemünkben is.

Megfigyelhetjük, hogy az Újszövetség – mivel az Ószövetségre épít – már egyáltalán nem a szellemünk részletes elemzésére törekszik, hanem inkább annak új oldalát mutatja be.

Láthatjuk a szellem működésmódját itt is, hiszen Jézusnál is voltak érzelmek a szellemében, Pált is ösztönözte a szelleme, János is szellemben ragadtatott el, mégis a fő irány az Újszövetségben, hogy a szellem megújulását, az új szellem életét mutassa be nekünk: hogyan is kell és lehet az Atyát szellemben imádni, hogy lehet úgy élni, hogy azzal Őt dicsérjük, dicsőítsük.

Az Ószövetséget sokszor leíró, elemző alapnak vehetjük, ami előkészít olyan dolgokat, amik az Újszövetségben csúcsosodnak ki. Jóllehet az Ószövetség lapjain is látunk több igeverset arra, hogyan is cselekszik a szellemünk, mégis a szellemben járás gyakorlati útmutatójának az Újszövetséget tekinthetjük.

Jézus korában az akkori ember számára nem is volt kérdés, hogy van-e nekünk, embereknek szellemünk. Afelett már volt vetekedés, hogy vannak-e angyalok és szellemvilág, de azt minden zsidó ember természetesnek tartotta, hogy szellemük van. Nem is csodálkozhatunk, hogy Jézus ezt nem kezdte el magyarázgatni a tanításaiban, hiszen ami természetes, arról nem kell tanítani.

A szellem megújulásáról azonban többet tanított. Ha az emberek már tudták, hogy milyenek ők szellemükben, lelkükben és testi valójukban, akkor már lehetett nekik nagyobb igazságokról is beszélni, amilyen a szellem megújulása, amit a próféták már előkészítettek, hiszen Ezékiel is beszélt arról, hogy új szellemet szerezhetünk (Ez 18,31).

Az Újszövetség szellem említései esetében már legtöbbször egy megtisztult, Isten céljaival együtt mozduló, Vele élő szellemet látunk, ami

(a szellem a görögben semleges nemű) lényegében képes azonosulni a Szent Szellemmel. Tulajdonképpen az eredetének megfelelő működésmódba léphet ekkor. Ahogyan két nagyon jó barát vagy egy házaspár egymáshoz hasonlóak lesznek, mivel sokat vannak együtt, így az ember – együtt élvén a Szent Szellemmel – hasonlóvá válik Hozzá. Ezen hasonlóság leginkább a szellemében látszik meg, mivel akik Istent imádják, szellemben imádják Őt, erre tanít meg és segít minket a Szent Szellem. Látni fogjuk, hogy amikor az Újszövetségben leírt szellemi tulajdonságokról beszélünk, sokszor zavarba ejtően bátran látunk említéseket az emberi szellemre vonatkozóan, holott esetleg eddig azt gondoltuk, hogy az az igevers, utalás a Szent Szellemre vonatkozik. Minden keresztény vágya, hogy egyesüljön a Szent Szellemmel, hogy Ő irányíthassa az életét. Amikor ilyen irányba haladunk, akkor átvesszük az Isten Szellemének a tulajdonságait, úgy cselekszünk a szellemünkből, ahogyan a Szent Szellem cselekedne. Amikor teljesen már Ráhangolódunk, akkor nem szükséges minden esetben, hogy Ő tegye meg helyettünk, amit már a szellemünk (kezdetektől erre lévén beprogramozva, és most újratanulva) is megtehet. A szellem cselekedetei, vagyis amit szellemben teszünk ezek után, azok már Isten szerintiek lesznek, és örvendezővé válunk szellemünkben is, hogy Isten terveit vihetjük véghez.

2. A szellem, a lélek és a test

Az embernek a teste látható, míg a lelki és szellemi részei nehezebben megfoghatóak.

A következő részekben a szellem és a test összefüggéseit érintőlegesen megnézzük, azután a szellem és a lélek különbségeivel és hasonlóságaival kapcsolatos igeverseket. Ennek a célja, hogy jobban megismerjük a Biblia szellem-fogalmát. A test megkülönböztetése nem rejt magában olyan nagy felfedezéseket, de a szellem és a lélek különválasztása segíteni fog nekünk abban, hogy miért tartotta fontosnak Jézus, hogy mi szellemben imádjuk az Atyát. Miben különbözik a szellemünk és a lelkünk? Van-e olyan érzelme, cselekedete, motivációja, vagy olyan rossz illetve jó állapota, ami segít meglátni a különbséget, és ráláttat minket arra, hogy miért nem mindegy, hogy lelket vagy szellemet mondunk?

2.1 Szellem és test

Mivel ez a téma nem szorosan kapcsolódik a szellem gyógyulásához, ezért csak néhány érdekességet tárgyalok ebben a fejezetben, főleg a szellem vonatkozásában megemlített testi dolgok értelmezésére. Amikor arról beszélünk, hogy Istennek adjuk magunkat, az a testünkre is vonatkozik.

Istené a testünk is, szellemünk is, mindkettővel dicsőítenünk kell Őt (1Kor.6,20), mivel valaki el lehet választva (szent lehet) szellemben is és

testben is (1Kor.7,34) Istennek. Lehet a test érzéki, mint Ádámé, és szellemi test is létezik ugyanúgy, mint természetes test. (1Kor.15,44-46).

Amikor szellemben járunk, nem kell betöltenünk a test kívánságát (Gal5,16). Nem a test legyőzése van előbb, hanem „Járjatok szellemben, és nem töltitek be a test kívánságait”[17]. A test a szellem ellen kívánkozik más dolgokra, mint a szellem, illetve a szellem is a test ellenében kívánkozik (ellene törekszik). Érdekes, hogy ezért nem tudjuk azokat a dolgokat megtenni, amiket tudhatnánk vagy akarnánk (Gal.5,17). „Ha szellemben járunk, ezt könnyű megtennünk”. Sőt a szellem üdvözüléséhez segítség lehet, ha egy tévelygőt a Sátánnak adnak a test széttörésére (1Kor.5,5). Lehet a testnek vetni és abból aratni, vagy a szellemnek vetni és örök életet aratni belőle (Gal.6,8).

Azt mondja Pál, hogy egy a test és egy a szellem is (hit, keresztség és Atya is) (Ef 4,4), tehát van olyan egységünk is, ami a szellemben van. Nemcsak Krisztus Teste van, aminek Tagjai vagyunk, hanem Krisztus Szelleme is van, aminek egységben vagyunk a tagjai. Ennek értelmezése lehet abban, hogy ha a Szent Szellem lakozik bennünk, akkor Ő egy és ugyanaz mindannyiunkban.

Ahogyan egy test lesz két ember szexuálisan, úgy az Úrral is egy szellem lehetünk szellemben (1Kor.6,7). Valamit el lehet kezdeni és bevégezni szellemben és testben is (Gal.3,3).

Természetesen nem kell sokat magyarázni, hogy a szellem és a test két különböző dolog, és nem szabad őket összetéveszteni. Látható különbség is van, nevezetesen, hogy a testet látjuk, a szellemet a

szemünkkel nem láthatjuk. Látnunk kell, hogy a testnek is vannak vágyai, törekvései, nem annyira passzív fizikai dolog. A fenti igeversekben látható, hogy harc van a szellem és a test között, de mind a kettőn tudunk uralkodni, és bölcsességre kell jutnunk abban is, hogy mikor minek a késztetését érezzük. Ennek eldöntésében az Ige ad látást nekünk, ezért is fontos, hogy ismerjük, és életünk részévé beépítsük az igei igazságokat. A végső cél pedig, hogy valóban a szellemünkkel és a testünkkel is dicsőítsük Istent. Egység pedig úgy jöhet létre, hogy mindkettőt Isten célja, akarata alá helyezzük.

2.2 Szellem és lélek

A Bibliában is fellelhetők néhány helyen látszólagos átfedések a lélek és szellem fogalmak között, ami nem is csoda, hiszen Isten kardja kell ahhoz, hogy szétválassza a szellemet a lélektől (Zsid 4,12). „Így válik el Isten lakóhelye – szellemünk -, az alantas kívánságokat dédelgető lélektől”[18].

A héber szó a lélekre a *nefes*, mely lélegző teremtményt jelent, mint például az állat életereje. Fordítják *elme, vágy, szív, élet, ember, személy* szavakkal[19]. A görögben a *pszükhé* szót találjuk, melynek jelentése *lélegzet*, azaz (közvetve) *lelkierő*, elvontan vagy konkrétan az élőlény egyetlen érző princípiuma (pszichéje)[20].

Elképzelhetjük a szellem és a lélek képét egy hasonlattal. Ha a szellem a szél, vagyis az, amit lélegzünk, a lélek maga a lélegzés. Egyik

sincs a másik nélkül (szél-lélegzet). A szellem kell, és a lélek is kell. A szellem adja az oxigént, ő a szél, a lélek a cselekvés, a lélegzés. A lélek nem tudna mit belélegezni, ha nem lenne szellem. De a szellem önmagában sem tudna élni lélek nélkül. Talán ezért is nehéz szétválasztani a kettőt egymástól.

Így bevezetésként érdekesnek tartom, hogy az Ószövetségben azt látjuk, hogy a pátriárkák lélekkel áldották meg a fiaikat (1Móz 27,4. 19), ma azt gondolnánk, hogy az áldás annyira szellemi, hogy az nem mehet a lélekből (ebből is látszik, hogy szellemi dologban is dolgozhat a lélek).

Istennek is van lelke – „Meg nem utál benneteket az én lelkem", mert a sátor köztetek van. (3Móz 26,11. 30). Isten lelke megesett az Izrael nyomorúságán (Bír 10,16), amit Isten lelke kíván, azt meg is teszi (Jób 23,13).[21]

2.2.1 Érzelem a lélekben

Annak érdekében, hogy lássuk, hogy a lelkünknek is vannak érzelmei, betekintést szeretnék nyújtani a Bibliában fellelhető lélekben keletkező érzelmekről. Mint láttuk, az Ige alapján Istennek nemcsak szelleme, hanem lelke is van. Isten tud a lelkével utálni (Ézs 1,14), és az Ő lelke kedvét lelheti valakiben (Mt 12,18), vagy örülhet a lelke (Ézs 42,1).

A lélek szomorkodhat, sírhat és örülhet, szerethet, gyűlölhet, és utálhat. A lelkünk vágyhatja az Urat, vágyódhat Isten neve és emlékezete után, meg is vidámodhat, Isten még az aggódások között is meg tudja vidámítani a lelket. A lélek lenyugodhat (nyugalmába visszatérhet).

A lélek kívánhat bosszút, gonoszt, enni-innivalót, vagy vágyhat ételre, italra.

Amikor rossz dolgok történnek, a lélek elkeseredhet, kesereghet, megháborodhat, szoronghat, félhet, szomorú lehet, el lehet keseredve (kínok miatt, gyermektelenség miatt), gyötrődhet, de meg is utálhat (rendelést, eledelt, embereket), szenvedhet is, illetve iszonyodhat a lélek valamit megérinteni.

Nézzük meg milyen különbségeket és hasonlóságokat látunk az igeversek alapján a lélek és a szellem érzelmeiben!

Gyűlölet és utálat csak a léleknél van (Jer 14,19), még Isten is a lelkével utál (Ézs 1,14). Lélekkel örülünk, kívánunk, vágyunk, sírunk, iszonyodunk, kesergünk. Megvidámodhat, nyugalmába visszatérhet, szenvedhet, gyötrődhet, megháborodhat, félhet a lélek.

A szellemmel örvendezünk, csodálkozunk (Ezért akarja Isten, hogy mi csodálkozzunk!), aggódunk, bánatosak vagyunk, csüggedtek vagyunk vagy indulatosak. A szellemnek fájdalma lehet, megrendülhet, nyöghet, nyugtalankodhat, haragja lehet.

A szellem és a lélek is tud szeretni, szomorú lenni, elepedni, háborogni, elkeseredni.

A minden pszichológus szerint elfogadott alapérzelmek, a harag (szellem), düh/indulat (szellem), bánat (szellem), félelem (lélek de félelem szelleme), öröm (mindkettő) és szeretet (mindkettő). Annak ellenére, hogy a keresztény szakirodalom legtöbb részben a léleknek tulajdonítja az értelem, érzelem és akarat funkciókat, itt azt látjuk, hogy az alapérzelmek

mégis inkább jellemzőek a szellemre, mint a lélekre, illetve mind a kettőre. Van, aki szerint a vágy, az élvezet, és a szomorúság is egy alapérzelem, vagy alapszenvedély (Spinoza). A vágy egyértelműen a lélekre jellemző érzelem, míg a másik kettő mind a szellemnél, mind a léleknél megtalálható. Vannak más érzelem-besorolások annak érdekében is, hogy az érzelmek miért olyan fontosak az emberi életben. A Függelékben láthatjuk Plutchik érzelem-felosztását annak funkciója (alkalmazkodási előnye), hozzá tartozó viselkedése és a kiváltó helyzet kapcsolatában[22].

Ha jobban megnézzük a szellem és a lélek érzelmeit, a hosszabb távú, továbbtartó érzelmek (aggodalom, bánat), vagy azok, amik mélyebbről jönnek (indulat, fájdalom), inkább jellemzőek a szellemre, mint a lélekre. Mintha a szellemben lenne az általunk kedvnek nevezett állapot, hosszabbtávú érzelem, míg a lélek egy amolyan változó érzelmekkel jellemezhető (vágy, undor), elég erősen szinte csak a jelenben élő rész. A léleknél fontos tényező, hogy a nyugalmába vissza is tud térni, ami a szellem esetében – mint látni fogjuk – nehezebb feladat.

2.2.2 A lélek cselekedetei

Az Ószövetségben több igeverset látunk a lélek cselekvésével kapcsolatban, mint az Újszövetségben, a szellem esetében ez pont fordítva van.

A lélek kimehet az emberből, akkor meghal (1Móz 35,18), ha visszatér, akkor feléled (1Kir 17,21), ilyet látunk a szellemnél is (Lk 8,55), valószínűleg a kettő együtt távozik belőlünk.

Sokszor említi az Ige, hogy mit tegyünk szívvel-lélekkel. Teljes szívvel és lélekkel keresni Istent, szeretni Őt, szolgálni Őt, követni Őt és engedelmeskedni Neki, Őhozzá fordulni, járni előtte igazságban, megtartani a szövetséget, parancsolatokat, megtérni az Úrhoz, hűnek lenni Hozzá, sőt teljes szívünkben és lelkünkben tudhatjuk, hogy minden beteljesedett az ígéretekből (Józs 23,14).

A lélek tudhatja, biztos lehet benne, hogy az Úr munkája csodás, ragaszkodhat, dönthet, várhat, dicsekedhet, bízhat, vigasztalódhat, áldhat, kereshet, megőrizhet bizonyságokat, gyönyörködhet (akár utálatosságban is), kívánkozhat, kívánhat, szomjúhozhat. Ki lehet önteni a lelkünket az Úr előtt, gyönyörűséggel lakozhat az ő munkájából, mondhat, illetve elhatározhat valamit, magasztalhatja az Urat, üdvözülhet is a lélek.

A lelkünk esküdhet, ezáltal sajnos meg is kötheti magát (4Móz 30,13).

Lehet lusta, bosszút állhat, vihet a lélek addig, hogy megöljön valakit, háboroghat.

A lélek és a szellem cselekedeteivel kapcsolatban azt látjuk, hogy amíg a léleknek konkrét cselekedetei vannak túlsúlyban, addig a szellem esetében inkább a „szellemben” *ezt vagy azt csinálni* dolog dominál.

Szellemmel és lélekkel is tudunk keresni, várni, áldani, elhatározni valamit, Isten előtt járni, szolgálni Őt, szeretni.

A lélek elvihet odáig, hogy embert öljön, míg a szellem a test cselekedeteit öli meg. A szellem bizonyságot tehet, a lélek bizonyságot megőrizhet.

Lélekkel ragaszkodhatunk, esküdhetünk, tudhatunk, választunk, döntünk, dicsekedhetünk, kívánhatunk, bízhatunk, vigasztalódhatunk, megőrizhetünk bizonyságokat. A lélek lusta lehet, gyönyörködhet, bosszút állhat, magasztalhat. Lehet lélekkel követni Istent, és engedelmeskedni Neki, Őhozzá fordulni, megtérni, megtartani a szövetséget, hűnek lenni hozzá, és a lélek viaskodhat az Evangélium hitéért.

Szellemmel siethet az ember arra, hogy mérges legyen, szembefordulhat Istennel, a szellem kibírja, elviseli az ember erőtlenségét, betegségét, kutathat, dicsőíthet. Szellemben élhet, fohászkodhat, buzgó lehet, imádkozhat, könyöröghet, énekelhet, imádhat. Szellemi gondolkodású lehet, szívet körülmetélhet, vezethet minket, sőt a szellemen keresztül tisztíthatjuk meg a lelket.

„Egy szellemben erősen állni, és egy lélekkel tusakodván az evangélium hitéért.”(Fil 1,27). Itt is láthatjuk, hogy a lélek az aktívabb, cselekvőbb rész, míg a szellemé inkább a kitartás, a háttérmunka.

2.2.3 A lélek állapota

Ugyanúgy, mint a szellemnek, a léleknek is lehetnek jó és rossz állapotai. A lélek lehet a Biblia szerint éhes, üres, jóllakott.

Szomjazhat Isten után, megelégedhet kenyértől, bőséggel, áldással, gyarapodhat, felfrissülhet, meg tud telni jóval, megelégedhet vele, örömmel teli lehet, örvendező lehet, nyugodalma lehet, birtokolhat valamit az emlékezetben (JSir 3,20), megelevenedhet, erő támadhat a lélekben,

amikor az Úr meghallgat és bátorít, könnyű, szabad, sikeres lehet, össze is kötődhet két lélek szorosan.

Ezeken felül viszont lehet kevély, keseredett, keserű, bizonytalan, állhatatlan, tétovázó, elepedhet, feldúlhatja valami, roskadozhat, felfuvalkodhat, lehet a pokolban, börtönben. Lehet bűne, részes lehet a gonoszok tanácsában, elsenyvedhet búbánat miatt, elcsüggedhet, háboroghat, elepedhet (éhség, szomjúság miatt), nyomorúságokkal betelhet, elolvadhat (ínségben, veszélyben), meg lehet terhelve (hazug ajkaktól, becsapó nyelvtől), elfáradhat a szüntelen unszolástól, meggörnyedhet a sok ellenségtől, gondban, nyomorúságban lehet, megfertőztethetjük tisztátalan dolgokkal. Eltelhet (tele lehet) mások csúfolódásával, gyalázkodásával. Lekötelezheti magát (lelkét) valami kötésre, a lélek megsanyargatására lehet a kötés, fogadás (eskü).

El is fogyatkozhat vágyódás miatt, az üdvösség kívánása miatt.

A szellem és a lélek is elcsüggedhet, elfogyatkozhat, keserű lehet, nyugtalan lehet, felfuvalkodhat, megkötözött lehet, tisztátalan lehet, gyarapodhat, hűséges, erős lehet, megnyugodhat, üdvözülhet.

2.2.4 Hogy befolyásolhatja az ember saját lelkét és szellemét

Érdekes, hogy amikor csoportosítottam a lélekkel kapcsolatos igeverseket, szükséges volt ezen kategória meghozatala is, mivel több igevers mutatta, hogy mit lehet tenni a lélekkel.

Az embernek a lelkét vissza lehet tartani a romlástól vagy lecsendesíthetjük, elnémíthatjuk, sőt gyötörni (kínozni, letenni, alázatossá

tenni) lehet (böjttel), lehet ellene gonoszt mondani, ítélkezni ellene. Elveszíthetjük, tönkretehetjük a lelkünket (paráználkodással), megronthatjuk (azzal, hogy az Úr ellen lázadunk), meg lehet fosztani a jótól, meg lehet csalni, be lehet szennyezni (tisztátalan evéssel), bűnössé lehet tenni, meg lehet sanyargatni, akár ki is lehet önteni a halálra, vagy átkot lehet kérni valaki lelkére.

Jót tehetünk a lelkünkkel (aki kegyes), étellel meg lehet elégíteni, odaadhatjuk a lelkünket az éhezőnek, megéleszthetjük a lelkünket (vigasztalóval, étellel), felemelhetjük lelkünket az Úrhoz, megoszthatjuk lelkünket valakikkel, megmenthetjük erőszaktól, elnyomástól, megőrizhetjük, megtarthatjuk, meg lehet tisztítani, kezünkben lehet a lelkünk.

Az Úr megtarthatja a lelkünket az Ige által, vagy ösztövérséget bocsáthat a lelkekbe. Mások szorongathatják a lelkünket, vagy akár megölhetik (ez valószínű Istenre vonatkozik Mt 10,28).

Ezek mellett a szellem esetében azt láthatjuk, hogy a szellemünket Isten kezébe adhatjuk, odaajánlhatjuk Istennek, uralkodhatunk rajta, új szellemet szerezhetünk, megőrizhetjük, figyelhetünk rá, megtarthatjuk egységét (a békesség kötelékében) vagy kiolthatjuk.

Isten kezében van a szellemünk, Ő az Atyja a szellemünknek, megújíthatja, megelevenítheti (az alázatosokét), vagy akár új szellemet adhat, felindíthatja valami megtételére. Ő együtt lakozik a megtört és alázatos szelleművel, rájuk tekint. Igéje elhat a szellemünk és lelkünk szétválásáig. Jézus kegyelme lehet a szellemünkkel.

A szellem és lélek különbségeit megnézve ezen a területen azt látjuk, hogy a szellem és a lélek is odaadható (szellem inkább csak Istennek), beszennyezhető, megőrizhető illetve megtartható. A lelket vissza lehet tartani a romlástól.

A szellemen lehet uralkodni, újat szerezni, figyelni rá, kioltani, illetve megeleveníteni (Isten által).

A lélek esetében átkot lehet kérni rá, szorongathatják, el lehet veszíteni, megcsalni, megfosztani a jótól, bűnössé tenni, megsanyargatni, gyötörni (inkább letenni, kínozni, megalázni). Ezen felül megmenthetjük, elnémíthatjuk, lecsendesíthetjük, felemelhetjük, meg lehet elégíteni, jót lehet tenni vele, lehet kiönteni, megosztani, megéleszteni, megtartani, megmenteni, megtisztítani. [23]

Miért kell szétválasztani a szellemet és a lelket?

Hogy ne legyünk lelkiek, hanem szellemiek, és a lélek megfertőztető hatását le tudjuk venni a szellemünkről, és az olyan tiszta lehessen, hogy engedelmeskedni tudjon az igazságnak, alázatosan Istennel éljen, Őrá hallgasson, egységben legyen a szellemmel, ami a Szent Szellemre hallgat.

3. Az emberi szellem természete, működése és funkciója

A Biblia szellem-említései alapján azt láthatjuk, hogy a szellem természete hasonló a lélek illetve test természetéhez annyiban, hogy egy önálló része emberi valónknak. Ezen felül azonban talán azt is mondhatjuk, hogy sokkal több azoknál, mert ezen részünk az, ami már itt a földön megszentelődhet, és ez alapján kerülhetünk közelebb Istenhez. Ez a részünk kommunikál a Szent Szellemmel, és ad nekünk önbizalmat arra, hogy Isten gyermekeinek nevezzük magunkat.

Amikor új szellemet kapunk (azt mondja Isten, hogy szerezzünk magunknak új szellemet, és hogy Ő ad nekünk új szellemet[24]), akkor talán más lesz az új szellem tulajdonsága, és ezért nem igazak rá az ószövetségi igeversekben írt negatív tulajdonságok. Legalábbis, ha egyesülünk a Szent Szellemmel, akkor nem fog a szellemünk Isten ellen tenni, és mivel a szellem gyümölcse a békesség, béketűrés is, nem lesz indulatos már. Hitre jutásunktól bennünk lakik a Szent Szellem (Jn.14,17), hogy erőnk, vezetőnk, Urunk legyen. Az indulatok legyőzésére, a szellemünkön való uralkodás – mint most látni fogjuk – nagyon fontos. Tehát a szellem és a lélek együtt tud csak, egymás támogatásával, megfékezésével Isten útján járni.

A lélek megelégedhet, a szellem sosem, ezért is fontos, hogy boldogok a szellemben koldusok, mert nincs úgy megterhelve a szellemük, hogy ne vennék észre a szellem örökös Isten-keresését.

3.1 A szellem természete és működése

A szellem önmagában nem képes a testre hatni; csak a lélek közvetítésével teheti azt”[25]. A szellemünk amikor örvendezik, akkor a lélek magasztalja az Urat (Lk 46-47), vagyis bevonja a testet, külsőképpen láthatóvá teszi, hogy örvendezünk az Úrban.

Vajon van-e olyan bonyolult a szellemünk működésileg, mint a testünk? A testünkről tanuljuk, hogy milyen szervünknek mit és hogyan kell dolgoznia. A lelkünkről is már sok mindent tudunk, hogy milyen működési formái vannak, mint például a védekezési mechanizmusok, a kapcsolatteremtés, az érzelem-kifejezések. Azt mondja Salamon, hogy a szellemünk az Úrtól való szövétnek (Péld 20,27). Úgy működhet igazán jól, ha az, Aki a gazdája, Akitől kaptuk, regenerálja, és Ő tartja a kezében. A rendeltetés-szerű működés tehát az, ha Isten irányítja, és akkor csodálatos dolgokat tudunk tenni vele.

„Amikor a szellemünk és a lelkünk egyetért, megtapasztaljuk az Istentől kapott életet”[26]. Képzeljük csak el, hogy amikor egy jól összerakott gépezet-irányítón halad át az áram, és nem lesz az irányító-pad zárlatos az áramtól, akkor minden rendben van, de ha az irányító-pad mást akar, abból nem „sül ki” jó. Ezért is fontos, hogy a lelkünkkel is, vagyis az akaratunkkal (elsősorban) és az értelmünkkel is ráhangolódjunk az Isteni rendre, hogy a szellemünkön keresztül jövő szellemi dolgok valósulhassanak meg a lelkünkön keresztül. Belenézve az Újszövetségbe, láthatjuk, hogy „a bűn tökéletes legyőzésére a hívőnek elég egy pillanat;

önmaga megtagadásához egy egész élet szükséges”[27], meg kell értenünk, hogy önmagunk legyőzése a lelkünk irányítása. Amikor a lelkünk mindenféle okoskodásokat követ, akkor nem tagadtuk meg önmagunkat, és mi akarjuk a dolgokat megoldani, megmagyarázni. Isten tökéletes akaratában az van, hogy ne mindenféle okoskodásokkal emeljünk falakat magunk köré, hanem szabadok legyünk az igazság meghallásában és annak Isten szerint való akarásában. Az Istennel való együtt munkálkodás a legjobb és legtökéletesebb működtetője szellemünknek.

A megújult szellem működése már egy Istenhez közelebbi, Isten szerinti működést feltételez, azt mondja Pál is, hogy a szellemnek újságában szolgáljunk (Róm 7,6).

3.2 A szellem funkciója

Ismernünk kell a szellem funkcióját, hogy lássuk, felismerjük, hogyha sérül. Ha egy nagy gépnél valami rosszul működik, tudni kell, hogy azt a funkciót éppen melyik része kellene, hogy elvégezze a nagy gépnek. Így egyből tudjuk, hogy hol a gond, és célzottan lehet megjavítani. Ez ugyanúgy áll a mi életünkre, mi magunkra is. Ezért kell megnézni, hogy az emberi szellemünknek milyen funkciót kell ellátnia.

Szellemünk segít nekünk abban, hogy úgy éljünk, mint ahogyan Isten „beprogramozott” minket évekkel korábban. Mint láthattuk, a szellemünk érzékeny Isten hangjára, jelenlétére, de megérzéseket ad arról is, hogy mások mit gondolnak. Isten a szellemet úgy adta belénk, hogy

rajta keresztül tudunk Istennel kommunikálni, meghallani a hangját, ehhez azonban érzékenynek kellett teremtenie, hiszen Isten nem a szélviharban van, hanem a lágy szellőben. Ezért fontos, hogy a lélek keményebb legyen, hogy az ellenség támadásaival szemben ellenálljon, és a szabad akarat alatt döntsön a mi javunkra, szerencsés esetben Isten mellett. Ezért is van, hogy az akaratunknak a szellemünk felett is van hatalma. A szabad akarat révén uralkodhatunk is a szellemünk felett. Ez sok esetben azért is jó, mert indulatos, haragos is tud lenni a szellemünk, és uralkodnunk kell rajta ilyenkor. Nekünk kell döntenünk Isten mellett is, ezek akarati kérdések, és amikor döntünk, akkor tud Isten a szellemünkön keresztül áramolni az életünkbe.

A lelki kívánságok felett azonban a szellem az Istentől kapott igazságokkal (hiszen a törvény szellemi (Róm 7,14) és ösztönzésekkel tud úrrá lenni, vagyis segíteni a lelkünknek, hogy félretegyük a testi kívánságokat. Amennyiben ezt nem tesszük meg, és lelki vagy testi módon élünk, elcsökevényesítjük a szellemünket, és nem fogjuk Istennel megtalálni a kapcsolatot, nem szabad hagynunk, hogy a test győzzön a szellem felett. Ha igazán akarjuk imádni Istent, azt szellemből kell tennünk, mivel a szellem cselekedete Isten közvetlen irányítása alatt áll, és jobban rá tudja és meri bízni magát Istenre. Amikor Dávid azt mondta, hogy meg kell fognia a lelkét, olyanná kell tennie, mint az elválasztott csecsemő, azzal is azt mondta, hogy nincs helye az életében akaratoskodásnak, hanem Isten ösztönzéseire kell hallgatnia. Lehet tehát olyan bennünk a lélek, mint elválasztott gyermek az anyjánál (Zsolt

131,2), vagyis ott van még nálunk, velünk van, de már nem akaratoskodhat. Dávid lecsendesítette és elnémította a lelkét, azt mondta, hogy az Úrban kell bíznia. Ebben a kontextusban arra utal itt, hogy le kell tenni a ragaszkodásunkat a lelkünkhöz, hogy ne fuvalkodjunk fel, ne vágyjunk túl nagy dolgokra, tehát leválasztjuk magunkról, mégis ott van mellettünk (131.zsoltár).

Ha nem vennénk tudomást szellemünkről, és önös érdekek vezérelnének minket csak, az odáig vezethetne, hogy megfáradnánk az okoskodással vegyített esetleges Isten-keresésbe (vagy talán nem is keresnénk Őt), és a szellemben levő buzgóságot sem tapasztalhatnánk meg, az öröm is csak ideig-óráig tarthatna. Istennek az igazi valóját nem tudnánk megtapasztalni. Vigyáznunk kell hát, hogy ne feledkezzünk meg a szellemünk táplálásáról sem, és legyünk Isten félelmében, és szeretetében mindennap. Az ördög az álszent, nem szívből jövő, hanem megfontolásból származó jó cselekedeteknek örül, mert azok nem visznek közelebb minket Istenhez, hiszen azok a lelkünkből, önös érdekeinkből valók. Ezek mellett a szellemünk nem fog élni. Az ördögnek az a célja, hogy minket távol tartson Istentől. Minden megjátszott, nem szívből jövő jócselekedet önigazulttá tehet minket, és nemhogy közelítene Istenhez, eltávolít Tőle, hiszen Isten az őszinte, szívből jövő, szereteten alapuló cselekedetekben gyönyörködik. Erre kell törekednünk, a jó cselekedetnek feltétel nélkülinek kell lennie. Akkor is tudjunk benne gyönyörködni, és örülni, ha nincs viszontválasz rá, nehogy a válasz várásában, figyelésében megkeseredjen a szellemünk, mert azt hisszük, hogy elhagytak minket.

Mindig biztosnak kell lennünk Isten szeretetében, még akkor is, ha valamire még nem kaptunk választ. Ezt ésszel sokszor nem tudjuk felfogni, csak szellemben tudjuk átvenni, ha a szívünkben hiszünk Isten igazságában és jóságában.

Fontos, hogy a lelki kívánságok az énünkből, annak önös kívánságaiból fakadnak. Megtévesztő lehet tehát, ha éppen jót kíván a lelkünk, mert ha az a jó nem az Ige szerinti, akkor kárára van az embernek, hiszen a mi egónkat táplálja, és a vég a felfuvalkodottság, ami a nem igaz lélekből van. A lélek akkor lehet csak igaz, ha Isten irányítása alatt van (hiszen senki sem igaz, csak egy, az Isten). Ekkor nem fuvalkodik csak fel a lélek, és így léphet a gyógyulás útjára is.

4. Hogyan sérülhet a szellemünk?

A mi szellemünk meglepően sok módon sérülhet, ahogyan haladunk majd az egyes sérülések mentén, látni és érezni fogjuk, mik azok a területek, ahol mi magunk is sérültek vagyunk a szellemünkben.

Ahogyan a Példabeszédek könyvében látjuk, a szívnek bánata (szomorúsága, sebe, sérülése) miatt a szellem megsérül, megtörik, megsebzett lesz (Péld 15,13), a vidám szív viszont ezzel szemben jó orvosság. A megsebzett szellem (Péld 17,22) – ami a szív bánata miatt lesz – megszárasztja a csontokat. Ezért is tartom szükségesnek, hogy a szív és szellem kapcsolatáról is említést tegyünk, és lássuk, hogy a szív mitől lesz bánatos, sérült, megsebzett. Itt annyira részletes elemzését nem vettem a szív tulajdonságainak – részei, funkciói, cselekedetei, vagy hogy mit említ az Ige róla – mint a léleknek, csak a szorosan a témához kapcsolódó igeversek alapján a szellem sérülésével összefüggésben levőket tárgyalom.

4.1 A szív sérülései

A szív ismeri a maga keserűségét (Péld 14,10), viszont a szellem ilyen képességéről nem tudunk. A szív tudja, milyen állapotban van, a szellem megtört állapotának elviselése valószínűleg azért is nehezebb, mert nem olyan tudatos. Ezen tudatosság van Jeremiásnál is, amikor azt mondja, hogy azért, mert vétkeztünk azért lett beteg a szívünk és homályosodott

meg a látásunk (JSir 5,17). Tehát ha a testnek vetünk, kívánságok után megyünk, vétkezünk, akkor romlást aratunk.

Érdekes, hogy a görög *pisztisz* szó hűséget és hitet is jelent[28], tehát amikor azt mondja az Ige, hogy a hűséges szív, akkor abban a hit is benne van, aki hűséges, az hisz is, hiszen anélkül nehéz lenne hűnek lenni. Hűnek lenni Istenhez lehet szívvel, lélekkel és szellemmel is. Mi miatt tud sérülni a szívünk?

A hír miatt elolvadhat a szív (és elcsügged a szellem), vagy akár szomorúság is megtöltheti a szívet. Bánkódhat a gyermektelenség miatt, fájdalmára lehet, ha valaki vért ont ok nélkül. Szomorúsága lehet, ha pusztán lát állni egy helyet, amin előtte éltek.

Ellenség miatt szíve szétolvadhat vagy bánkódhat, megrémülhet, megháborodhat, nyomorult lehet (erre szelleme is elcsügged). Az ellenség hazug beszéde vagy halálfélelem miatt megháborodhat, remeghet a szív. A gyalázat megtörheti a szívet és beteggé teheti.

Ha a barátok elhagyják, vagy bűnei elborítják, az a szívnek keserűsége lehet. A halogatott reménység beteggé teszi a szívet. A szívnek fájdalma lehet azok miatt, akik nem térnek meg.

A nyomorúság, az ellenség gyalázata, csúfolódók miatt megszáradhat, elepedhet a szív.

Isten azt mondta, hogy az ember szívének minden szándéka és gondolata szüntelen csak gonosz volt (1Móz 6,5). A gonosz szív megbánt másokat, hiszen a szív teljességéből szól a száj. Így a szív bánata miatt a szellem megsérül, megtörik. Azt szoktuk mondani, hogy a gonoszság a

boldogtalanság áradása, a bánatos szívű ember sokszor nagyon boldogtalan. Az Ige sokszor mondja ránk, hogy a gonosz szívünk hamissága, fásultsága után megyünk[29]. Az igaz ember szívét pedig megszomoríthatják hamissággal (hamis próféciával).[30]

4.2 A lélek sérülései

A lelkünknek a sérülései, rossz állapotai felismerhetőbbek a számunkra, mint a szelleméi vagy akár a szívéi. Amikor azt mondjuk, hogy a lélek szomjúhozik, akkor valóban azért szomjúhozik, mert nem ivott, vagy ha éhes, ugyanúgy. (Ez lehet szellemi értelemben is: Szomjazik a lélek Isten után.) Amikor azt mondom, hogy háborog a lelke, akkor azért háborog, mert háborítják, amikor elcsügged, akkor arról van szó, hogy megszomorodott, és ha elkeseredik, akkor azt azért teszi, mert keserűség éri, illetve megemlékezik a régi jó dolgokról a nyomorban. Azt láthatjuk, hogy amit valóságosan megélünk, és le is tudunk normál hétköznapi nyelven írni, azok általában a lélekkel kapcsolatos dolgok.

A lélek elsenyvedhet a búbánat miatt, megfertőztethetjük tisztátalan dolgokkal, bűne is lehet. Elcsüggedhet (meghajol) amikor a Seol torkából kiált, és el van szomorodva. Feldúlhatja a lelket, ha értelmetlennek tűnő törvényeket kapnak (ApCsel 15,24), ha ellenség háborgatja, háborogható vagy meggörnyedhet. A lelkünk meg lehet telve csúfolódással, gyalázkodással.

Nyomorúságokkal betelhet a lélek, sőt úgy érezhetjük, hogy börtönben van a lelkünk az üldözők miatt. Amikor élete nyomorúságban van, akkor lelke is. Ínségben, veszélyben elolvadhat (Zsolt 107,26), roskadozhat a gyilkosok miatt. Tönkretehetjük a lelkünket paráználkodással.

Isten igazsága után való vágyódás miatt elfogyatkozhat, megtörhet, de a lelke fel is fuvalkodhat, ami azt jelzi, hogy nem igaz őbenne az ő lelke.

Láthatjuk a lélek és a szellem együtt-szenvedését is. Amikor azt olvassuk, hogy a lélek eped Isten után, és nem találja, a szellem elfogyatkozik. (Zsolt 143,7). Ne rejtsd el orcádat előlem, mondja Istennek, mutassa meg neki kegyelmét (ez gyógyíthatja, mentheti meg: eleveníts meg a Te nevedért!) A lélekkel keressük Istent, és ha nem találjuk, elepedhet a szellem. Tehát a szellem gyógyulása, egészségben tartása érdekében a lélek karbantartása, segítése is fontos. [31]

4.3 A szellem sérülései

Látni fogjuk, hogy elfogyatkozhat a szellem bennünk, ha Isten nem válaszol (Zsolt.143,7), ha haragszik és perel velünk sokáig, akkor szellemünk meg is epedhet.

A szellem sérülésének okai: A hír miatt a szellemünk elesik, elgyengül, elcsügged, mások sírása, szomorúsága láttán megrendülhet, ha elhagyják, megkeseredett lesz szellemében. Mint fentebb tárgyaltuk a

szívnek bánata miatt megszomorodhat, megtörhet a szellem. Ha elárulja valaki, nyugtalankodik szellemében.

Amikor senki sem ismeri, senki sem tudakozódik felőle, sőt tőrt vetnek ellene, nincsen menedéke, amikor az ellenség a földhöz nyomja, sötétségbe taszítja (szíve ekkor felháborodik), akkor szelleme elcsüggedhet. Amikor nemcsak nem érdeklődnek felőle, de ha látják, sem veszik észre, hogy ott van, vagyis keresztülnéznek rajta, akkor fájhat a szelleme. Isten ugyan ránéz, de már ő nincs is (Jób 7,8) (talán ekkorra már úgy érzi).

Isten nyilainak mérge miatt kiszáradhat (emésztődhet). A nyomorúságban elepedhet a szellem, azon gondolkozik az ember ilyenkor, hogy elveti-e az Úr mindörökre.

A szellemnek sok minden lehet a gyötrelme: a nyelv hamissága, - a Prédikátor könyve szerint még - tudás, munka, irigységes dolgok, igazság, sok ember, lelki kívánság miatt is. Izsák és Rebeka szellemének a keserűségei volt Ézsau hettita feleségei, mivel a fiuk elhagyta a családot, nem a rokonságból választott feleséget, ráadásul a feleségei nem voltak kedvesek velük.

Fontos meglátnunk, hogy a szellem sérüléseinél többször látjuk a közösség hiánya miatti szenvedést. Ez a közösség lehet az Istennel való közösség hiánya, az emberekkel való közösség hiánya, az elhagyott asszony, az elárult ember vagy akár az emberek között levő ember, akit észre sem vesznek, vagy akit még el is árulnak. Fontos tehát, hogy szellemünk Istenhez találjon, de az is, hogy legyenek mellettünk társak, ezért Isten Krisztus Testében gondolkozik rólunk. Ha belegondolunk abba,

hogy Isten azt mondta, hogy szeressük felebarátainkat, azzal meg is akart minket védeni attól, hogy a szeretetlenség miatt sérülések érjenek minket. Ezt azonban csak úgy tudjuk biztonságban tenni, ha Istennel járunk, Őt tesszük első helyre, Őt szeretjük először. Amikor Isten nélküli kapcsolatokat látok, nagyon sok a sérülés, a megbántás, megbántódás. Sajnos az Isten nélküli kapcsolatokon itt nem azt értem, hogy a világiak kapcsolatai, hanem, amikor a kapcsolatba nem visszük be Isten szeretetét, és mi akarunk barátok lenni, mi akarunk szeretni, mi akarunk lelki módon adni, és elvenni a másiktól. Sajnos, ez nagyon jellemző a keresztény barátságokra is. Ezért is vannak a sérülések, ezért is félünk mi, keresztények is már őszinték lenni a kapcsolatainkban. A sok szenvedés oka a közösség rosszul értelmezése. A közösséget elsősorban Istenen keresztül kellene megélni, az adna biztonságot, és akkor lehetne a szeretetünk egymás iránt olyan, hogy azt a világiak megirigyelnék.[32]

Amikor azt olvassuk, hogy valakiben vagy valakikben nem volt szellem, azt máshol úgy fordítják, hogy féltek. A szövegkörnyezet is - például a Józsué 5,1-ben - arra utal, hogy az emoreusok és kananeusok királyai féltek, mert hallották, hogy az Úr kiszárasztotta a Jordán vizét Izrael fiai előtt. Ahogy fentebb már láttuk, a félelem a lélekhez, szívhez kapcsolódik, és ha valakinek a szelleme háttérbe szorul, megtörik például a hír miatt, akkor a lélek a félelemmel előtérbe kerülhet.

4.4 Saját élmények

Ahhoz, hogy gyakorlatiasabban meglássuk ezen bibliai igazságokat, a saját életemben megismert szellemi sérülésekből bemutatok néhányat. Fontos látnunk, hogyan jönnek létre, és mi lehet, ha nem vigyázunk a szellemünkre, amire pedig felszólításunk van az Igéből.

Mint láthattuk, a közösség nagyon fontos tényező a szellem épségének megtartásához. Nekem gyerekkoromban közösség-hiányom volt, és még Istennel sem voltam olyan közel, így most már jobban értem, hogy miért is volt a szellemem úgy lenyomva. Az osztálytársaim gúnyoltak, csúfoltak, és soha nem hívtak semmilyen szülinapra sem. Az iskolán kívül szinte nem is találkoztam senkivel közülük, nem érdeklődtek utánam (elcsügged a szellem), és még az a lány is, aki arrafelé lakott, mint én, ő is néha inkább kerülő úton ment, hogy a barátnőivel lehessen. Én még vicceket is gyűjtöttem, hogy nevessen, és legyen kedve velem jönni hazafelé. Teljesen jellemző volt rám az is, amit Jób mond, hogy az emberek rám néztek, de nem láttak meg. Ettől fájt a szellemem. Annyira kis senkinek tűntem, és úgy is viselkedtem, hogy azzal én vontam magamhoz ezt a hozzáállást másokból (rám nézel és nem vagyok). Ez nem volt tudatos, de az iskolaudvaron a saját testvéreim sem akartak megismerni. Otthon is feladtam önmagam teljesen, mivel azt gondoltam, hogy én magam nem vagyok olyan jó, hogy csak magamért szeressen bárki is.

A rossz hír a szellem elgyengülését, elcsüggedését okozza, a szívet szomorúság töltheti meg miatta. Nekem a nagynéném 3 éves koromban

meghalt, és az ő halála után nagyon elcsüggedt voltam, és nem is lehetett szinte hozzám szólni, befelé forduló lettem, csüggedt, gyenge, elesett.

Megrendülhet a szellem mások sírása, szomorúsága láttán. A nagymamám nagyon érzékeny teremtés volt mindig, több évig siratta a nagynénémet, és ezzel a szellemem újra és újra megrendült, amikor vele találkoztam, főleg mivel nagyon szerettem őt.

Megszomorodhat a szellem a szívnek bánata miatt. Az ellenség miatt lehet bánatos a szív. Sosem gondoltam volna, hogy voltak ellenségeim, de versenyeztek velem mások, mert én stréber voltam, és minden tanárnak meg akartam felelni, emiatt csúfoltak is, ami a szív megszáradását okozta, tehát még bánatosabb lett a szívem, és a szellemem még szomorúbb, még megtörtebb.

Amikor valakinek nincsen menedéke, az a szellem elcsüggedését okozza. Nekem kiskoromban nagy vágyam volt arra, hogy amikor bánatom volt, sok-sok ölelést kapjak, de az nálunk nem volt szokás. Sokszor ezt úgy éltem meg, hogy nem volt menedékem, nem volt hova szaladjak a bánatommal. Ez is okozta az elcsüggedt szellememet.

Nyugtalankodik szellemében az ember, ha elárulja valaki, ahogyan Jézus is nyugtalankodott szellemében az áruló miatt. Ha egy jó barátunk ellenünk jön, az nyugtalanná teszi a szellemünket. Nekem az, akit barátnőmnek gondoltam – aki arrafelé lakott, mint én – okozott ilyen sérülést, mert ő is beállt sokszor az engem csúfolók vagy engem heccelők csoportjába.

Anyukám sokszor emlegette azt, hogy engem az udvaron a sorakozónál sokszor lökdöstek, szorongattak és másképp is elnyomtak. Ilyenkor a szellem elcsügged, a szív felháborodik. Azt mesélték, hogy én mentem haza, és elmondtam, hogy mi történik. Anyukám azt mondta, hogy lökjem én is vissza az ilyeneket, de én azt válaszoltam, hogy nem lehet, mert akkor intőt kapok. Ekkor anyukám azt mondta, hogy az sem baj, majd aláírja. Másnap visszalöktem, és ujjongó arccal mentem haza, és még intőt sem kaptam. Érdekes, hogy a szívem felháborodott a dolgokon, de a szellemem elcsüggedéssel válaszolt, amitől még gyengébb lettem, és így a bátorság nem volt meg magamban ahhoz, hogy visszalökjek. Édesanyám támogatása (közösség) kellett, hogy megtegyem. A lökdösődés nem is okozott soha az életemben később sem gondot. Természetesen nem azt gondolom, hogy erőszakkal kell válaszolnunk a minket ért támadásokra, de nem is kell hagynunk magunkat elnyomni. Itt is a támogató környezet, a közösség szerepe kitűnik. Nekem a legnagyobb törést a szellememben az okozta, hogy 14 évesen kollégiumba kellett mennem. Teljesen jó szándékból tették a szüleim, mert a kollégium életre nevelő, önállósodást segítő hatását nézték. Emellett azonban nekem azt is jelentette, hogy nem lehetek otthon, hogy nem akarnak engem. Kicsit talán azt mondhatom, hogy elhagyott asszonyhoz hasonlóan éreztem magam. A bizalom a szív dolga leginkább, és én akkor megszűntem bízni bárkiben is, hiszen úgy éltem meg, hogy engem elhagytak. A szívemnek ez egy hatalmas bánata volt, ami szintén a szellem törését okozta. Ahogyan már fentebb leírtam, nem volt senki körülöttem a családomon kívül, aki

kedvelt volna, és el kellett szakadnom a családtól, egy idegen emberekkel teli kollégiumba kellett menni úgy, hogy az emberekről nem sok jót gondoltam.

A szellem gyötrelme nagyon sok minden a Prédikátor szerint. Az Isten-félelem nélküli igyekezet, erőlködés, dicsőségesnek tűnő dolgok mind valóban gyötörhetik a szellemet. Az életem során - a szeretet-hiányt kompenzálandó - sok mindent tettem: tudásra törekedtem, belevetettem magam közösségi dolgokba, sok felszínes barátom lett, lelki kívánságok után mentem, munka-mániás lettem, vagy iriggyé akartam tenni másokat. De mindegy, hogy mi volt, semmi nem okozott igazán örömet. A szellemem gyötrődött, mert Istent nem jól féltem. Katolikusként tudtam, hogy van, de inkább rettegtem Tőle, mint egy szigorú királytól, és nem csodálattal, tisztelettel teljes félelmet (tiszteletet) éreztem (ami az eredeti héber szó jelentése[33]) (5Móz 28,28; Préd 5,7.12,15)

Igazából a saját gondolataim gyötrik a szellemem. A szabadságomban akadályoz, ha nem vagyok egyenes a szívem gondolatában. Nem is meglepő tehát, hogy a szív bánata a szellemre hatással van (megszomorodik, eltörik miatta) (Péld 15,13).

Összegezve ezen tapasztalatokat azt mondhatom, hogy az embernek a szeretet-parancsokat kell követnie. Isten nagyon jól tudja, hogyan teremtett minket. Tudja, hogy a közösség, a szeretet nélkül megbetegedhetünk, Őnélküle nyomorékokká is válhatunk, és hogy az élet emberi kapcsolatok nélkül silány, sőt akik nem ismerik Istent, azoknak gyilkos dolog lehet.

5. Milyen lehetőségek vannak a szellemünk gyógyulására?

Elöljáróban mindenképpen látni kell, hogy a mi emberi szellemünk legtöbb dolgát Istenért teszi. A szellem cselekedetei Istenhez visznek tehát közel. Amikor Izrael fiai nem hallgattak Mózesre, azt mondja az Ige, hogy azért nem hallgattak rá, mert elgyötört volt a szellemük (2Móz 6,9). Tehát mi sem tudunk Istenre sem hallgatni, vagy az Ő üzenetére figyelni, ha gyötört a szellemünk. Ezért is fontos, hogy meggyógyuljon. Meg kell lelni a gyógyulás útját.

Mi lehet a nem keresztény emberek szellemével? Nekik is van szellemük, ami ismeri őket (hiszen az ember belső részeit az ő szelleme ismeri a legjobban), és náluk is az a feladata a szellemnek, hogy táplálja, erősítse, és megelevenítse őket, hogy éljenek. Képzeljük csak el, ha ezek a funkciók mind gyengék vagy kihaltak valakiben, mert nem jól működik a szelleme, vagy sérült, elhalt. Isten nélkül a megtört szellem valóban gyötrelem. Az Úr az, Aki megeleveníti a szellemünket (Ézs 57,15).

A legáltalánosabb gyógyuláshoz vezető út, ha „Jézus szeretetét adjuk a sebbe”[34]. Mindenféle lelkigondozás alapja, hogy legyen ilyen segítség, de a legfőképpen igaz ez a szellemünk sérülésének meggyógyításánál.

Hány ember azért szenved, mert nem ismeri önmagát, a belső részeit, ezért önsanyargatásban él, elhiszi, hogy nem ér semmit. A benne levő szellem nem mutatja meg neki, hogy milyen csodálatosat alkotott Isten őbenne, hiszen a szelleme el van nyomva.

Jézus azonban azért jött, hogy a foglyoknak szabadulást hirdessen, szabadon bocsássa a megtörteket, (Luk 4,18), megkeresse és megmentse, ami elveszett, elpusztult, tönkrement (Luk19,10). A szellemet ne hagyjuk kialudni! Mentsük meg! Isten Igéje megment, helyreállít.

5.1 A szellem gyógyulásának akadályai

A szellem gyógyulásában akadály lehet, ha a szív vagy a lélek megterhelt, beteg. A szívnek is meg kell gyógyulnia, hogy a szellem is éppé lehessen, hiszen abba adja Isten az Ő Fiának Szellemét, amivel egyek vagyunk, ha a beteg szívben van, nem lehet szabad. A bánatos szív újra és újra megsérti, megszomorítja a szellemet. Ez akadálya a gyógyulásnak, helyreállásnak. Ezen felül a körülmetéletlen szívű ember ellene áll a Szent Szellemnek (ApCsel 7,51), így nem tud Istennel együtt lenni sem.

Azt is láthatjuk az Igében, hogy a lélek és a szellem együtt szenvedhet. Amikor azt olvassuk, hogy a lélek eped Isten után, és nem találja, a szellem elfogyatkozik. (Zsolt 143,7).

5.1.1 A szív gyógyulása

Meg kell látnunk, mi van a szívünkben. Isten ezért akár elhagy, vagy meg is kísért minket, hogy meglássuk, mi van a szívünkben (2Krón 32,31), azután tudunk csak változni, változtatni.

Azt olvassuk Isten Igéjében, hogy az Úr közel van a megtört szívekhez, és megsegíti a sebhedt szellemeket (Zsolt 34,19). A kérdés az, hogyan teszi ezt. Dávid Isten szíve szerint való férfiú volt, és nála azt látjuk, hogy ő kimondta az Úr előtt, amit érzett, amit gondolt. Azt tanácsolta, hogy bízzunk Istenben, és öntsük ki előtte a szívünket (Zsolt 62,9). Ő fog megszabadítani minket, Ő erős kősziklánk. Öntsük ki Őelőtte a szívünket, hogy meggyógyíthasson minket, hogy ne legyen a szellemünk sem beteg a megsebzett, szomorú szív miatt!

Isten tud tiszta szívet teremteni bennünk, és az erős szellemet is megújíthatja. A kérdés itt is az, hogyan teszi ezt Isten. Isten a szívnek a kősziklája, és örömöt ad a szívbe az Ő arcának világossága (Zsolt 4,7), a szív víg lehet a jókért, amiket az Úr tett. Örül majd szívetek, amikor újra láttok engem, azt mondta Jézus. Ezek a szívbéli örömök teremtenének bennünk új szívet? Valószínűleg itt arról van szó, hogy a szív állapotának változása megújítja a szívünket, és ha örömök által él, az újjá teszi.

Azt mondja Péter, hogy a pogányok szívét Isten hit által tisztította meg. (ApCsel 15,9)

Azt már látjuk, hogyan tisztul meg, de hogyan gyógyul? Isten meggyógyítja a megtört szívűeket, bekötözi sebeiket, megeleveníti a megtörtek szívét és az alázatosak szellemét. Az orvos már megvan, de milyen műszereket, és milyen módszert használ? Ezékiel azt mondja, hogy szerezzünk magunknak új szívet és új szellemet azáltal, hogy elvetjük magunktól minden vétkeinket (Ez 18,31).

Nézzünk még néhány tanácsot az Igéből. Azt mondja Pál, hogy ha szeretetben egybeköttetünk, vigasztalást vehet a szívünk (Kol 2,2), megvigasztalhatja más szívét a megnyugtató hír az ismerősről, barátról (Ef 6,22), de leginkább Isten vigasztalja meg a szíveket (2Thessz 2,17). Megtisztíthatjuk hit által; megvigasztalhatjuk szeretetben együtt levén másokkal, vagy jó hírt hallván. Sőt még akár meg is nyugtathatjuk a szívünket Isten előtt, ha cselekedettel szeretünk (1Jn 3,19). Ezek jó, örömteli dolgok, ezen felül többször olvassuk a Bibliában, hogy a kenyér megerősíti, a bor pedig megvidámítja a szívet. Az a jó mégis, ha kegyelemmel erősödik meg a szív, nem pedig ennivalókkal. Azt mondja a Prédikátor, hogy az orcának szomorúsága által jobbá lesz a szív (Préd 7,3). Sőt, ha Istenhez akarunk fordulni, akkor azt mondja Joel, hogy teljes szívvel, böjtöléssel, sírással, kesergéssel/gyászolással kell azt tenni (Joel 2,12). Ha mi engedelmeskedünk, akkor jön Isten, és akkor gyógyít meg. Miért is kell nekünk sírni, böjtölni? Ahogy az előbb említettem, mi magunk nem tudjuk a mi cselekedeteinkért elnyerni az új szívet. A böjttel megalázzuk a testet, a sírással pedig a lelket. Így jöhet be Isten közvetlen a szellemünkbe, hogy új szellemet adjon, és új szívet. „Amikor a fájdalom kapuin megyünk át az életünk során, kötelékek jönnek létre a szívünkben”.[35] Ezek olyanok, mint a bilincsek, megkötözzük magunkat, de ezeket is le akarja törni Isten, hogy szabadok lehessünk. Ezek a bilincsek megakadályozhatják a szellem áradását, Isten gyógyítását.

A gyakorlat szerint „a korábbi tapasztalatainkhoz hasonló körülmények segítenek abban, hogy elkezdjünk szabadulni

kötelékeinkből”.[36] Amikor engedelmeskedünk Istennek, és szembenézünk az akkori fájdalmakkal, érzelmekkel – és ha kell megalázva magunkat, kisgyermekként sírunk – akkor jön a gyógyulás.

Azt mondja Pál, hogy Istennek szerelme kitöltetett a mi szívünkbe a Szent Szellem által (Róm 5,5), ez az agapé szeretet, és Jézus Szelleme, ami foglalóként van a szívünkben, segít minden időben minket abban, hogy tápláljuk a szívünket, és erősítsük is általa.

Sokszor megkeményedik a szívünk a fájdalmak és bánat miatt, de Isten azt ígérte, hogy hússzívet ad nekünk (Ez 36,26). Amikor valakinek a szíve meglágyul, és sír az Úr előtt alázattal (2Krón 34,27), akkor Isten meghallgatja, és mivel Isten szeretete a szívünkben van, ezek a fájdalmak kiűzethetnek a szívünkből. Ezért is olyan fontosak a fentebb említett szeretetben, közösségben megerősítő dolgok is, amik szintén segítik Isten szeretetének valóságosságát mibennünk. Ha csak tartogatjuk magunkban, és nem osztjuk meg, akkor mi magunk sem tudunk belőle profitálni. Ne tartsuk bent Isten agapé szeretetét a szívünkben, hanem adjuk, akinek csak tudjuk. Így leszünk gyümölcsözővé és megtisztítva a jó cselekedetekre.

Ez a közösség legjobban és legbiztonságosabban a Krisztus Testében élhető meg. Amikor valaki Krisztus Testében, vagyis az Egyházban van, és tudja magáról, hogy ő egy tag, akkor jobban megbecsüli a többi tagot, és tisztelni is tudja őket, mert meglátja Isten tervét bennük. Fontos, hogy „a test fő jellemzője a kölcsönösség. A Testtől való eltávozás nemcsak fizikai betegséget hoz magával, hanem szellemileg is beteggé teszi a

keresztyéneket”[37]. Amikor a közösség segítő erejét megtapasztaljuk, látjuk benne Isten akaratát, és élünk vele, akkor Isten meggyógyíthatja a megtört szívünket is akár a közösség által.

Fontos még a szív körülmetélése ahhoz, hogy ne legyünk keménynyakúak és keményszívűek. Azt mondja Isten, hogy Ő maga fogja körülmetélni a szívünket azért, hogy tudjuk Őt szeretni teljes szívünkből és teljes lelkünkből (5Móz 30,6). Ehhez azonban szívünket meg kell tisztítani a gonoszságtól, a bűnös gondolatoktól, és engedelmeskednünk kell Isten szeretet-parancsának. Szellemben lehet ezt megtenni, nem törvényben, mert akkor senki nem lenne képes rá. Aki körülmetéletlen szívű, az ellene áll a Szent Szellemnek. (ApCsel 7,51), aki viszont már körülmetélte a szívét, az együtt munkálkodik a Szent Szellemmel.[38]

5.1.2 A lélek gyógyulása

Láthatjuk az Igében, hogy a lélek és a szellem együtt szenvedhet. Amikor azt olvassuk, hogy a lélek eped Isten után, és nem találja, a szellem elfogyatkozik. (Zsolt 143,7). A lélekkel keressük Istent, és ha nem találjuk, elepedhet a szellem. Ezen felül, mivel a lélekben van a döntés, ha rosszul döntünk, abba a szellemünk is belebetegedhet. Ilyen lehet például, ha engedjük, hogy a lelkünk megteljen a csúfolódással, gyalázkodással, és nem kerüljük ki ezeket a helyzeteket egy másik döntéssel, amit szintén a lelkünk tehetne meg. A szellem gyógyulása, egészségben tartása érdekében a lélek karbantartása, megtisztítása (hogy jó döntései legyenek), segítése is fontos.

A lélek megtisztítása a szellem által, szellemen keresztül történik az igazság iránt való engedelmességben (1Pét 1,22). A célt sem szabad szem elől téveszteni. Azért kell megtisztítani a lelket, hogy képesek legyünk képmutatás nélkül szeretni az atyafiainkat. A lélek dönt arról is, hogyan szeretünk, hiszen megtelítődhet negatív dolgokkal, bűnös gondolatokkal, eskü megkötheti, és akkor nehéz a képmutatás nélküli szeretet, ha rossz dolgok, érzések nyomják a lelkünket, hiszen ahogyan láttuk, a gyűlölet és utálat is a lélekben van.

Nézzük meg, hogy hogyan tehetjük erősebbé, egészségesebbé a lelket, hogy utána megtisztulhasson, és ereje legyen jól dönteni!

A léleknek édes a beteljesült kívánság (Péld 13,19), a kedves, gyönyörűséges beszédek, szereti a lelkét, aki bölcsességet szerez, hogy utána jól dönthessen. Élet lehet a léleknek a bölcsesség és a meggondolás, hiszen ezek vigyáznak rá, hogy ne döntsön rosszul. Megutálja a lelkét, aki nem figyel a tanításra. Ha megfenyíti valaki a fiát, az is gyönyörűséget adhat a léleknek, mivel utána öröme lesz a fiában. Ha nem is családtagról van szó, de ha valaki hű hozzánk, amiatt is felfrissülhet a lelkünk (Péld 25,13).

Mitől támad erő a lelkünkben? Ezek a fenti dolgok életet adhatnak, gyönyörűségesek lehetnek, felfrissülést hozhatnak, de az erőt mégis az adja, ha az Úr bátorít, meghallgat minket (Zsolt 138,3). Isten törvényétől is megelevenedhet a lelkünk. Csodálatos belegondolni, hogy Jézus a lelkünk horgonya, pásztora, felvigyázója, és rábízhatjuk, gondjaiba ajánlhatjuk a lelkünket.

Amikor gyengének, megterheltnek érezzük a lelkünket, akkor bátran oda kell menni az Atyához, és Ő – Jézus miatt – meghallgat minket, és biztosak lehetünk benne, hogy bátorítani is fog. Azt mondja Pál, hogy nekünk a lelkünkkel kell tusakodnunk az Evangélium hitéért, és egy szellemben erősen állni (Fil 1,27). Tehát a lélek feladata a harc, arra kell megtisztítani, megerősíteni. Lélekkel kell tusakodni az Evangélium hitéért, és mivel a lélekben vannak a gondolatok inkább, azzal kell megtartani a hitet, és tusakodni kell az elménk megújulása által.

Azt is észre kell vennünk, hogy még a test kívánságát is az Úr elégíti ki az életünkben. Azt ígéri nekünk, hogy megitatja a szomjú lelket, és minden éhező lelket megelégít (Jer 31,25).[39]

Mivel a lelkünkben választunk, döntünk, „ A lelkünk olyan mértékben tud átalakulni, amilyen mértékben megújítjuk gondolkodásunkat, megváltoztatjuk hozzáállásunkat; és értékrendünket Isten Igéjéhez igazítjuk”[40] Ez igaz a lelkünk gyógyulására is: meg kell változtatnunk a régi rossz gondolkodásunkat, hogy a gyógyulás lehetséges legyen a szellem számára is. Nem csoda, hogy azt mondja Pál is, hogy változzunk meg az értelmünk megújulásával (Róm 12,2).

A lélek védőbástyákat épít, védekezik, míg a szellem utat nyit, lehetőséget ad.

Fontos látnunk azt is, hogy a testünknek van dicséretes, erkölcsi magatartása is, amit – ha a lelkünk megenged – jónak gondolhatunk, követhetünk, viszont mivel nem Istentől származnak, csak azt erősítik bennünk, hogy az *én*ünk szerint éljünk. Ez azonban nem visz közelebb

Istenhez, hanem inkább eltávolít Tőle. Amikor az önigazságra törekszünk, az a mi igazságtalanságunkká lesz. Az embernek „a hústest gonosz cselekedeteit kell lerontania, de a jókat éppúgy halálba kell adnia”[41]. Sokszor nehéz ezt felismernünk, de amikor engedünk az *én*ünk igyekezetének (még ha látszólag jót tesz is), az a Szent Szellemmel való közösségünk, együtt-munkálkodásunk kárára lesz. Minden testi kívánságunkat, hajlamunkat, istentiszteletünket, szándékunkat és még munkánkat is keresztre kell adnunk. „Az én feletti győzelem egy ösvény: azon jársz életed hátralévő napjaiban”[42]. A bűn feletti győzelem a megtérés, de az énünket naponta halálba kell adnuk. Fontos tudni, hogy „a lelki életének az ember csak a már ismert részét tudja megtagadni. Isten Igéjének kell egyre többet és többet feltárnia természetes életünkből, hogy a kereszt munkája mind mélyebbre hatolhasson. Ezért kell naponként felvennünk a keresztet. Minél jobban megismerjük Isten akaratát, és minél többet tudunk önmagunkról, annál inkább munkálkodhat bennünk a kereszt.”[43]

Amikor a lélek feladja függetlenségét, és teljességgel kiszolgáltatja magát a szellemnek, „lelkünk tényked̄ései ugyanazok maradnak, de többé nem a magunk erejéből működnek, hanem Isten Igéjének hatalma által.”[44]

„Isten semmiképpen nem szándékozik megsemmisíteni személyiségünket, azt akarja, hogy azt érezzük, gondoljuk és kívánjuk, amit Ő.”[45] Isten nem robotokat akar faragni belőlünk, hogy úgy engedelmeskedjünk Neki, hanem azt akarja, hogy egy hullámhosszon

legyünk Vele, és szabad akaratból – a személyiségünkbe beépítve – tegyük, gondoljuk, tervezzük az Őáltala kedvelt dolgokat.

„A hívő passzivitásba süllyedt képességeinek viszont teljesen meg kell gyógyulnia mind a gondolkodás, mind az emlékezet, a képzelet, a jó és rossz megkülönböztetésére való képesség, az elhatározás, a választás, a visszautasítás, az ellenállás a szeretet vagy más téren. Elhatározza, hogy ezután ő maga dönt”[46] összhangban Istennel. Isten alá rendeli magát az ember azáltal, hogy úgy dönt, ahogy az Isten szíve szerint való.

5.2 A szellem gyógyulásához néhány alapszabály

Most, miután láttuk, hogyan győzzük le a szellem gyógyulásának akadályait a lélek és a szív területén, és elhatároztuk, hogy ezekben is a gyógyulás útjára lépünk, készen állunk, hogy a szellem gyógyulását megnézzük.

„Az isteni gyógyulás alapjában véve mindig szellemi, de áthatja a lelket is, és végbemegy a testen is”[47]. Azt mondja az Ige, hogy a szellem felüdülhet mások látogatása, jelenléte által (1Kor.16,18). Fel is frissülhet mások által (2Kor 7,13). Szellemünk nyugalmat találhat, ha a barátunkat megtaláljuk (2Kor.2,13), ezek szerint, ha Jézust, a legnagyobb és legjobb barátot megtaláljuk, nyugalmat talál a szellemünk.

A szellemünk tisztátalanságából a megoldás Isten félelmében való tökéletesedés, hogy így megszentelődhessünk (2Kor.7,1).

Arra figyelmeztet minket Pál, hogy ki ne oltsuk (ne engedjük kialudni) a szellemet (1Thessz.5,19). Tehát a szellem kialudhatna, de nekünk ébren kell tartanunk. Ezen igevers környezete - vagyis az előtte és utána levő rész - arra utal, hogy a hálaadás, az örvendezés, a jóra törekvés, a bátorítás, az intés, a szüntelen imádkozás szükséges, és hogy őrizkedjünk a gonosztól, tartsuk meg a jót, de nincsen utalás arra vonatkozóan, hogy esetleg ezek a dolgok segíthetnének a szellem megtartásában.

Pál mondja, hogy a békesség Istene szenteljen meg minket, és egész valónk őriztessék meg feddhetetlenül (szellem, lélek, test) (1Thessz.5,23). Elképzelhető, hogy mégis ezek a fent említett dolgok segítenek nekünk megtartatni, feddhetetlennek megőriztetni. Azt is mondja Pál, hogy az igazság illetve a megigazultság miatt a szellem élet mibennünk, ahogyan a test halott a bűn miatt (Róm.8,10). Tudatában kell lennünk a megigazultságunknak, annak, hogy Jézus igazsága lettünk, az Ő igazsága van rajtunk. Ez gyógyulást hoz az életünkbe. Így a szellemünk gyógyulásra segítheti a testünket, lelkünket is. A szellem is úgy lesz élet bennünk, ha megigazulunk.

Azt mondja Pál, hogy a szellem egységét a békesség köteléke által lehet megtartani (Ef.4,3). A szellem egysége arra is utalhat, hogy ne törjön meg a mi szellemünk, de arra is, hogy a Szent Szellem, Aki bennünk, mindannyiunkban van, ne legyen megosztva, hanem békességben együtt lévén megtapasztalhassuk az Ő erejét az egységben.

A végső megoldás a szellemünk gyógyulására, amit a szív gyógyulásánál is láthattunk, ha Isten új szellemet készít belénk (Ez 11,19.

18,31), és eldobja tőlünk bűneinket, hogy ne kelljen meghalnunk. A Bibliában a halál, meghalás, sokszor a szellemi halálra vonatkozik. Itt is azt láthatjuk, hogy ha Isten nem készít nekünk új szellemet (és új szívet), akkor meg kell halnunk, viszont az új szellem éltet minket.

Amikor kiöntjük a panaszainkat az Úr előtt, kitárjuk nyomorúságunkat, amikor megalázzuk magunkat Őelőtte a szellemünk csüggedésében, akkor Ő jön, és segít (Zsolt 142:2-4). Isten az alázatos szívűekkel együtt lakozik, hogy megelevenítse az alázatosak szellemét (Ézs 57,15). Egyszerűen csak alázatosnak kell lennünk, ami nem teljesen azt jelenti, ami a hétköznapi életben értelmezendő sokszor, hogy megalázva magunkat a fejünket sem merjük felemelni. Az igazi alázatos ember úgy alázza meg magát, hogy azzal mást felemel, amihez viszont fel kell emelnie a saját fejét is. Az alázatosság azt jelenti, hogy tudatában vagyunk annak, hogy Isten szeretett gyermekei vagyunk, szentek és szeretettek, és odamegyünk az elesettekhez, segítjük őket.

Mivel a szellemünk egészséges állapotában közvetlen kapcsolatban van Istennel, - és el is fogyatkozhat, ha Isten nem válaszol (Zsolt.143,7), vagy ha haragszik és perel velünk sokáig, akkor szellemünk meg is epedhet (Ézs 57,16) - ezért a Vele való kapcsolat visszaállítása a legjobb gyógyír szellemünk sérülésére. Isten Igéje gyógyít, megszabadít és egyben meg is változtatja életünket (Zsolt 107,20), kibocsátja az Ő szavát és meggyógyít minket, és kiment a vermeinkből. Ez igaz a szellemünkre is. Sőt elfogyhat a szellemünk, ha nem jön segítségére az Úr (Zsolt 143,7). Benne kell bíznunk, és Vele kell élnünk.

Már az Ószövetségben azt mondta Isten, hogy nem kell félnünk, mert velünk van; nem kell csüggednünk, mert Ő a mi Istenünk; megerősít, sőt meg is segít, és igazsága jobbjával támogat (Ézs 41:10). Ezen felül gondviselése őrzi a szellemünket (Job10,12).

A mi feladatunk, hogy megújuljunk az elménknek a szellemében, hogy új embert öltözhessünk fel (Ef 4,23). Ez az új ember Isten szerint lett teremtve úgy, hogy minden hamisságot levetkőzzünk. Azt mondja itt az Ige, hogy a csalárdság kívánságai miatt romlott meg a régi ember, amit le kell vetkőznünk. Mik is lehetnek ezek a csalárdság kívánságai? Az ezt követő igeversekben azt látjuk, hogy gyakorlatban hogyan tudjuk levetkőzni a régi embert, vagyis mik voltak a csalárd (megtévesztéses) kívánságok. Ilyeneket látunk, mint a hazugság, vétkezés haraggal, lopás, rothadt beszéd, mérgesség, fölgerjedés, harag, lárma, káromkodás és gonoszság. Ezekre kívánkoztunk, mert meg voltunk tévesztve (a csalárdságnak fordított szó a görög *apaté* megtévesztést is jelent[48]). Ezek helyett igazságot kell szólni, dolgozzunk, hogy adhassunk a szűkölködőnek, építésre való beszédet kell mondani, ami áldásos a hallgatóknak. Legyünk egymáshoz jóságosak, irgalmasak, megbocsátván (elengedő lenni másokkal szemben) egymásnak, ahogyan Krisztus miatt nekünk is megbocsátott Isten.

Valószínűleg van lehetőség arra is, hogy mi alakítsuk a szellemünket, hiszen Pál mondja, hogy szelídségnek szellemével kell útba igazítani a tévelygőt (Gal.6,1), tehát mintha mi dönthetnénk, hogy milyen „szellemet” használunk. Ha azt, hogy indulatosak leszünk-e, vagy nem, mi

befolyásolhatjuk, és uralkodhatunk a szellemünk felett, akkor (ezen igeversek fényében) szerintem dönthetünk amellett is, hogy szelíd szellemmel vagyunk-e, vagy hogy csendes szellemmel ékesítjük-e magunkat.) Ezen felül Péter azt mondja, hogy szelíd és csendes szellemmel ékesítsék magukat az asszonyok (1Pét.3,4), tehát felvehetik a szelíd és csendes szellemet, talán tanulni lehet? Az Írás azt mondja, hogy mi tudunk uralkodni a szellemünkön, és hogy az indulat is a szellemünkben van. Ha mi uralkodunk rajta (Péld 16,32, 25,28), és szelídek leszünk, akkor alakítjuk Isten szerintivé. Meg kell tapasztalnunk, milyen az, amikor érezzük, hogy mit tenne a szellemünk, de az akaratunkkal, döntésünkkel rendszabályozzuk. Mindenféle ellenséges vágyat le kell szorítani, hogy Istennek élhessünk, és így Ő is mindig velünk lesz, és soha semmi nem választhat el minket Tőle, egészségesek, örvendezők és boldogok leszünk!

A Róma 8,6 Károli fordítása szerint „a szellem gondolata pedig élet és békesség”, ezzel szemben az angol King James fordítás inkább azt mondja, hogy a szellemi gondolkodásmódúnak lenni az élet és békesség. Az angol fordítást támasztja alá az eredeti görög Strong számok szerinti szavak tanulmányozása. Szerintem ez nagy különbség, hogy a szellem gondolata-e az élet és békesség (hiszen gondolni sok mindenre lehet), vagy az, ha valaki szellemi gondolkodásmódú. Ha szellemi gondolkodásúak vagyunk, az életet vagyis gyógyulást is hozhat nekünk, fent is tarthatja az egészségünket. Mivel a törvény szellemi, a szellemi gondolkodásmódba

beletartozhat a törvényről való gondolkodás, abban való gyönyörködés, annak kutatása. (Róm 7,14)

5.3 A szellem gyógyulásához vezető út

Megvallani és megtérni nagyon fontos ahhoz, hogy meggyógyuljunk. Amikor megtérünk életünkben először, akkor mindig tapasztaljuk Isten érintését, és megváltozik az életünk. Isten viszont azt akarja, hogy ne csak akkor, ne csak a nagy döntéskor legyen ilyen élményünk Vele, hanem minden alkalommal, amikor megváltoztatjuk az értelmünket (megtérünk) valamivel kapcsolatban. Mindannyian tudjuk, hogy senki sem tökéletes Istenen kívül, így azt is tudjuk, hogy a bűnvallás nem csak az új megtérőkre vonatkozik. Amikor bűnvallást teszünk, és megtérünk újra és újra, azzal megtisztíthatjuk a szellemünket és közelebb kerülhetünk Istenhez. Azt mondja Pál is, hogy valljuk meg egymásnak bűneinket. Amikor megtérünk, bátran kimondjuk, hogy mit tettünk, mielőtt megtértünk, de utána már sokszor úgy érezzük, hogy nem mondhatjuk el a kis „csalásainkat", mert akkor azt gondolják majd mások, hogy nem vagyunk „jó keresztények". Ez is bűn pedig. Meg kell vallani minden kis dolgot is, hogy megbocsátás jöjjön.

Amikor letesszük magunkat teljesen, és sírunk, arról már korában volt szó, de egy másfajta megközelítésben nézzük meg most ezt a témát. A pszichológia szerint a sírást mint a *reintegrációt* lássuk meg most, tehát azt, hogy újra integrálódunk, helyreállunk, visszahelyeződünk, beépülünk

valahova vagy valamilyen helyzetbe. A sírást nem véletlenül említi az Ige is úgy, hogy amikor nem sírtak Izrael fiai, akkor megrothadnak vétkeikben (Ézs 24,23). Isten azt is mondja, hogy sírt előtte a király, és meg is szaggatta magát, ezért meghallgatta őt (2Kir 22,19; 2Krón 34,27). A sírás százszor fordul elő az Ószövetségben is, ami jelzi annak fontosságát. Isten ezen keresztül is meggyógyít és éltet minket.

Amikor elkezdtem olvasni a szakirodalmat ebben a témában, még úgy gondolkodtam, mint azok a könyvek, amiket először olvastam, hogy van sokféle sérülésű szellem, és mindegyikhez csoportosítani kell, hogy mi okozza, és milyen tünetei vannak. Később azonban rájöttem, hogy az ilyen csoportosítás, mint „megrémült, bebörtönzött, bepiszkolt, megsérült, megtört, árva, éhező szellem”[49], nem visz közelebb a gyógyuláshoz. Az ilyen dolgok inkább okoskodásokba visznek bele minket, és ahelyett, hogy a szellem gyógyulására összességében néznénk, és meglátnánk, hogy Istennek milyen csodálatos terve van a szellemünkkel is, azon találnánk magunkat, hogy az egyes sérüléseknél napokat időzünk: vajon milyen embernél lehet ilyen sérülés, és mi van, ha rossz diagnózisunk van, és rosszul kezelünk valakit. Szerintem ezek a gondolkodások nem illenek Istenhez, mert Ő ennél sokkal hatalmasabb. Ő azt mondta, hogy maradjunk Benne, és Ő bennünk marad, és akkor gyümölcstermők leszünk. Ha tudunk segíteni egymáson, az csodálatosan jó gyümölcs, Isten pedig ebben segíteni fog. Ha Isten azt mondja, hogy új szellemet ad, akkor mindenféle sérülésre újat ad, ha azt mondja, hogy gyógyulás lesz valami a

szellemünknek, akkor az bármilyen nemű, jellegű szellemi sérülésre is gyógyulás lesz.

Fontos megvallani a bűneinket, megtérni, megbocsátani. Ha megvalljuk vétkeinket, az Úr elveszi bűneink terhét rólunk (Zsolt 32,5).

A szellem kibírja, elviseli az ember erőtlenségét, betegségét (Péld 18,14), tehát támasz a betegségben, segít átvészelni, túlélni.

5.4 Milyen fontos momentumokat látunk?

A gyógyulási lehetőségek nagyon sokfélék lehetnek, ami nem is csoda, hiszen mindannyian mások vagyunk, de van néhány alapelv.

Mi is lesz, ha meggyógyultunk a szellemünkben is? A szellem gyümölcse láthatóvá válik az életünkben (Ef.5,9; Gal.5,22). A szellemünk a Szent Szellemmel egyesülve vezet minket (Gal.5,16). Szellemnek vetve aratunk majd belőle örök életet (Gal.6,8). A lelki sérüléseink is begyógyulhatnak, és teljes életet élhetünk Krisztussal.

Fontos az engedelmesség Jézusnak. Mivel Jézus a pásztora a lelkünknek, Őbenne van szabadulásunk, ha Neki engedelmeskedünk, akkor a szellemünk gyógyulása folyóként áradhat ránk. Nem véletlen mondja Pál, hogy Jézus és az ő kegyelme legyen a mi szellemünkkel (Filem 1,25). Ő a gyógyítója, megtartója a szellemünknek is. A szellemünk úgy tudja meggyógyítani a lelkünket, ha az igazságnak (ami Jézus) engedelmeskedünk.

A most következő fejezetekben a gyakorlati részét próbálom meg bemutatni egy, az emberi szellem felszabadítását, gyógyítását célzó lelkigondozásnak. Ennek lépései lesznek az érzelmek kiadása, a megbocsátás szeretetben, a tisztátalan szellemek kiűzése és a betöltekezés Szent Szellemmel.

5.4.1 Az érzelmek kiadása

Nagyon fontos, hogy ne váljunk olyanokká, akik a harag vagy a negatív érzelmek elnyomása miatt a szeretetet is elnyomják. A szeretet maga Isten, tehát elég veszélyes, ha szeretetlenekké válunk. Ez attól lehet, hogy nem merjük, vagy talán nem is akarjuk kiadni – még Isten előtt sem – azokat az érzelmeket, amik bennünk vannak. Sajnos nagyon sok kereszténynél lehet látni, hogy ahogy egyre „keresztényebbek" lesznek, annál inkább lenyomják az érzelmeiket. A fiúk nem igazán kedvesek a lányokkal, nehogy a lányok félreértsék, a felnőttek egymás között sem túl kedvesek, nehogy valaki megszólja őket vagy félreértsen valamit. Az érzelmek kimutatása mintha csak és kizárólag rosszra vezetne. Akkor viszont miért is mondja Isten, hogy Dávid az Ő szíve szerint való ember volt? Dávid kimondta, amire gondolt. Olvassuk a Zsoltárokat, és nem lehet kétséges, hogy ő nem gondolta azt, hogy Istent megbántja azzal, ha kimondja az Ő színe előtt a fájdalmát, azt, hogy mit gondol bánatában esetleg mérgében. Sőt, meg is zenésítette ezeket az imákat, szinte erre tanította a népet, hogy ők is ezt tegyék. Felvállalta az érzelmeit is, a hibáit is. Ha nem tudjuk felvállalni az érzelmeinket sem, hogyan tudjuk bevallani

a bűneinket? Nem lesz képmutatás az is? Nem akarjuk vajon majd „másra fogni", ahogyan Ádám és Éva tették? Nem leszünk képesek szívből letenni a bűneinket sem, ha az érzelmeinket sem tesszük le. Nem véletlen, hogy az érzelmek mind a szívünkben, mind a lelkünkben, mind a szellemünkben jelen vannak. Tény, hogy nem jó, sőt rossz, ha az érzelmeink vezetnek minket, de ha elnyomjuk azokat, és nem is veszünk tudomást róluk, akkor fénytelenné, erőtlenné válik az életünk minden értelemben. A keresztény életünk is csak felszínes lehet így. Sokan csodálkoznak, hogy egy idő után a megtérésüket követően „elmúlnak" a csodák, az Isteni meglátogatások, kevesebbszer tölti be őket a Szent Szellem.

„A keresztény tanácsadás az isteni szeretetre alapoz, azt adja tovább"[50]. Ha azt mondjuk egymásnak, hogy nem szabad ilyen vagy olyan érzelmeket kimutatni, azzal azt is mondjuk: ha te ezeket az érzelmeket mutatod, akkor nem is szeretünk, hiszen nem vagy jó keresztény. Ezzel szemben Istennél nem fenyegető mutatóujj van, hanem odanyújtott kar, mert ez vezet csak Krisztushoz. Nekünk is nyíltan oda kell nyújtani a karunkat, hogy segítsünk, és az Isten szeretetével állítsuk fel azokat, akik a sárban tipródnak.

A Szent Szellem az Igazság Szelleme, Ő annak örül, ha őszinték vagyunk. Sok embernél a méltóság előbbre való a szabadulásnál, ami miatt nem tapasztalhatják meg Isten szabadítását. Vessük le tehát magunkról a gőgöt, a szégyenlősséget, a megjátszott viselkedési formákat,

és legyünk teljesen őszinték Isten előtt, hogy örülhessen bennünk az Ő Szelleme a mi szellemünkkel együtt!

A sírás is olyan, mint az eső, amikor esik, az szomorú, de termést hoz. Az érzelmeink „ilyenfajta kiélése" is gyümölcsözővé tesz minket később.

A megtartott harag, nehéztelést, vétkezést hoz magával, mint általában az érzelmek elnyomása is. Kérdés, hogy ezután hogyan képes az ember szívből (szellemből) jövő érzelmekre?

5.4.2 Megbocsátás szeretetben

Meg kell vallanunk a bűneinket, meg kell térnünk, meg kell bocsátanunk, és Isten bocsánatát kell kérnünk. Az azonnali bűnvallással elismerjük, hogy bízunk Isten végtelen megbocsátásában és szeretetében.

Úgy tartom, hogy a megbocsátás nélküli gyógyulás-várás, sérülés-vizsgálat, seb-elemzések szinte csak időpazarlások a legtöbb esetben. Jézus semmi másra nem mondta, csak a megbocsátásra, hogy ha kell, 70-szer 7-szer tegyük meg. „Mert nem haragra rendelt minket az Isten, hanem arra, hogy üdvösséget (örök életet, gyógyulást, megmentést, szabadítást) szerezzünk a mi Urunk Jézus Krisztus által" (1Thessz 5,9).

Fontos, hogy a megtérő bűnös ne legyen passzív a gyógyulás során. Neki kell megbocsátania, neki kell újra és újra döntenie a jó út mellett, Jézus mellett.

Legelőször a megbocsátás erejével kapcsolatban szeretnék pár sort írni. Azt mondja Isten, ha elvetjük magunktól a bűneinket (Ez 18,31),

azzal tudunk új szívet és új szellemet szerezni[51] magunknak. Mivel a bűneinket csak Jézusban tudjuk elvetni, figyelembe kell venni, amit Ő mondott, hogy akkor fogja megbocsátani (elengedni) a mennyei Atyánk a mi bűneinket, ha mi is megbocsátjuk mások bűneit (Mt 6,14; Mk 11,25). Tehát az új szellemet csak úgy tudjuk megszerezni, megformálni magunkban, ha megbocsátunk, és egy megbocsátó életet élünk, így válva hasonlóvá Istenhez. Sokszor ez azért is nehéz, mert sokan nem is tudják, hogy haragszanak. Sok kibúvót találnak maguknak, hogy kicsit haragudhassanak, mert az a bosszúállásnak egy kis lehetőségét fenntarthatja nekik. Ezt egy idő után már észre sem veszik, hanem önmagukat is megcsalják azzal, hogy bennük nincs harag, csak van, akivel nem beszélnek, vagy nem lesznek vele többé kedvesek. Tartozunk egymásnak azzal, hogy akár meg is haljunk egymásért, mert Jézus is meghalt értünk (1Ján 3,16).

Az ördög csele az, hogy azt mondja, hogy nincs is ott már harag. Úgy tesz, mintha ezt el lehetne felejteni, de Isten nem véletlen mondja, hogy ne menjen le a nap a haragunkkal. Meg kell tisztítani a szívünket! Az a jó az ördögnek, ha mi elhisszük, hogy nincs is ott semmi harag, neheztelés, mert akkor tarthatja keményen a szívünket. A vas-zár nem fog lehullani, a szív bánata megmarad, és erőlködhetünk bármennyire, a szellem sem fog meggyógyulni. Szívbeli vágyam az, hogy a keresztények felismerjék a megbocsátás erejét. Nem véletlen, hogy Jézus utolsó szavai között volt, hogy kérte az Atyát, hogy bocsásson meg az embereknek (Lk, 23,34), amikor Őt kínozták. Az Atya bocsánatáért kell esedeznünk, Jézus pedig

azt mondta, hogy ha mi megbocsátunk egymásnak, akkor fog az Atyánk megbocsátani nekünk (Mk 11,25). Mindennapos dologgá kell válnia az életünkben a megbocsátásnak. Gondolkoztunk már azon, hogy milyen is egy töredelmes szívű ember? Az olyan nem fél már kimondani a keserűségét, nem gondolkozik elpalástolóan, hanem szembenéz azzal, hogy ő is bűnös ember. Bátran felvállalja, hogy ő is érzett gonoszt, hogy voltak rossz gondolatai. Ha nem vagyunk töredelmes szívűek, akkor Jézus nem miértünk jött, hogy meggyógyítson minket (Luk 4,18).

5.4.3 Tisztátalan szellemek kiűzése (ha szükséges)

Miután helyretette az ember a szívének állapotát, és Jézus parancsának engedelmeskedett, megbocsátott teljes szívéből, letette a terheit, akkor lehet megtisztítani a szellemét is. Jézus sokat tanított a megbocsátásról, az elengedésről, tanítása és jelenléte arra késztette az embereket, hogy megbocsássanak egymásnak az emberek, hogy szeretni tudjanak. Egy szeretettel teli szív készen áll arra, hogy mindenét még inkább alárendelje Isten akaratának. Megszabadulva a nehezteléstől, haragtól, az Atya megbocsát nekünk is, és megszabadulunk a gonosz szellemek gyötrésétől is.

„A Szent Szellem adja nekünk az igazságot a démonokkal kapcsolatban is”[52]. „A démonok beszennyeznek, félrevezetnek, lenyomnak, uralkodnak, és viszályokat szítanak, ezzel szemben Isten a békesség Istene”[53]. Láthatjuk tehát, ha mi viszályok közepette, félrevezetve, lenyomva élünk, akkor vagyunk kiszolgáltatva az ördögnek, és az ilyen

helyzeteket leginkább a megbocsátatlanság okozza. A megbocsátatlanság jó táptalaj a démonoknak, ezért is kell előbb ezt megszüntetni, és utána kérni Istentől a szabadítást.

Nem véletlenül nem írok sokat erről a témáról, mert szerintem Isten mutatja meg mindenkinek, hogy van-e valamilyen problémánál tisztátalan szellem vagy nem. Sajnos, inkább akkor rontanak sokan, amikor azt hiszik, hogy van, amikor nincs, mint fordítva. A szeretet és a hit még űzés nélkül is szabadíthat, úgyhogy nem kell félelemmel gondolni ezekre dolgokra.

„És akik tisztátalan lelkektől (szellemektől) gyötrettek, meggyógyulának" (Luk 6:18). Itt nem olvassuk, hogy azáltal, hogy kiűzte őket, azok megszűntek gyötörni áldozataikat a hallott Ige hatására. Ehhez hasonló az is, amikor a kananeus asszony lánya meggyógyult a démoni gyötréstől, mert az anyja kérte Jézust, ott sem kellett konkrétan Jézusnak odamennie, és kiűznie a démont (Mt 15,22-28).

5.4.4 Betöltekezés Szent Szellemmel

Amikor a szellemünk már megkönnyebbült és megtisztult, szükségünk van arra, hogy Istentől a gyógyulás pecsétjét is átvegyük. A Szent Szellem a pecsétje annak, hogy meg vagyunk váltva, Ő a mi örökségünk záloga (Ef 1,13-14). Ő a megváltás megtartásának záloga, tehát, ha megszabadulunk, ha Isten csodálatos dolgokat visz végbe bennünk, arra a Szent Szellem a pecsét, Ő tartja meg azt bennünk, hogy erősek maradjunk a szabadulásban.

A lelkigondozó feladata, hogy „segítse örömre a másikat”[54]. Aki nem tud örülni, az nem tudja teljesíteni azt a parancsot, hogy mindenkor örüljünk. A fájdalmakat, a szomorúságokat, a szenvedést mind-mind be kell gyógyítani, hogy Isten beléphessen ezek helyére, hogy helyreállíthasson minket. Jézus nemcsak engedte, hogy János az ölébe hajtsa a fejét, hanem – szerintem - meg is simogatta őt. Néha Jézust távolságtartónak képzeljük el, mert ilyen társadalomban élünk, de Jézusnak akkora szíve van, hogy az összes tenger és óceán együttvéve sem tudná befogni azt a szeretetet, ami Belőle bugyog ki felénk. Ő segíteni akar nekünk. Az Újszövetségben látjuk, hogy mondta Márta Jézusnak: „Ha itt lettél volna, nem halt volna meg a testvérem. De most is tudom, hogy amit csak kérsz az Istentől, megadja Néked az Isten” (Ján 11,21-22)

Sajnos gyerekkoromban nem igazán ismertem Istent, Jézus nem volt a barátom, maximum csak egy kicsiny gyermek a jászolban, Aki egyszercsak valahogyan a keresztre került, és sok rosszat tettek Vele. Ennyit tudtam Róla, de a barátom nem volt, akkor még azt sem tudtam, mi is az igazi barátság. Gyerekkoromból kinőve, és most ismerve Jézust, mondhatom én is Mártával és Máriával: ha ott lettél volna… Ha ott lett volna Jézus, amikor engem kollégiumba raktak, amikor kigúnyoltak, amikor nem szerettek, amikor megaláztak, amikor értéktelennek mondtak, amikor magányos voltam, amikor azt hittem, hogy senki sem szeret, amikor azt sugallták mások, hogy egy senki vagyok, amikor ezeket elhittem. Bárcsak ott lett volna Jézus, és segített volna! Persze most azt mondanák egyesek, hogy már mindegy, túl vagyunk azokon a dolgokon.

Hát ez nem így van egészen! Csak nézzük meg a meggyötört embereket, akik az örömöt keresik, de nem találják. Meghalt Lázár, és nekünk is meghaltak azok a részeink, amelyek sérültek. Elcsüggedt, elepedt, megkeseredett a szellemünk azokon a régi, fájdalmas eseményeken. Hogyan is lehet feltámasztani? Nézzük, mit mond Mária és Márta: „Tudom, hogy most is, amit csak kérsz az Atyától, megteszi Neked". Elhisszük ezt? Jézus azért jött, hogy bekötözze a sebeket, megszabadítsa a foglyokat és örömöt adjon nekünk. Azt kell mondanom, működik! Igen, működik az, amikor Jézust behívjuk azokba a múltbeli az eseményekbe, amikor megtörtünk, amikor elgyengültünk. Jézus jön, és a Szent Szellem is jön, Aki a mi Vigasztalónk. Viszont soha ne felejtsük el, hogy nem fog jönni addig, amíg kemény a szívünk, ha nem tudunk megbocsátani, akkor Ő sem, ha nem engedjük el másokkal szemben való követeléseinket – legyen az akár csak egy bocsánat-kéréssel kapcsolatos követelés is – akkor Ő sem fogja elengedni a mi bűneinket, és a mi bűneink távolítanak el minket Istentől. Fel kell készülni Jézus jövetelére, és akkor Ő meggyógyít mindenből minket.

A Szent Szellem egy csodálatos ajándék nekünk Istentől. Ő az, Aki Jézust dicsőíti bennünk, Ő ad erőt, Ő lakik bennünk, Ő támasztotta fel Jézust a halálból is, Ő a zálog arra is, hogy van örökségünk már ezen a földön is (Ef 1,13-14). Ezért is csodálatos dolog, hogy újra és újra betöltekezhetünk Szent Szellemmel, és a mi emberi szellemünk együtt örvendezhet Isten Szellemével Jézus megváltói munkáján. Nagyon nagy

kiváltság, hogy Ő bennünk él, a Szent Szellemet megkaphatjuk, és amikor betöltekezünk Vele, akkor erőt is ad nekünk, hogy bizonyságok lehessünk.

„Az Igehirdetés és a bizonyságtétel sikerességének mindenképpen a Szent Szellem jelenléte a záloga”[55]. Úgy tudjuk megélni a jelenlétét, ha engedjük, hogy rajtunk keresztül áradjon az emberek felé, ahhoz viszont hosszú távon az emberi szellemünk helyes állapota szükséges. Természetesen látunk olyan embereket is, akiket használ Isten, és szól rajtuk keresztül, noha szellemileg nincsenek rendben. Ezen embereket azonban hosszú távon nem használja, és nem teremnek olyan gyümölcsöket, amik szükségesek mások építésére.

A szeretetből fakadó engedelmesség és hűség van az Újszövetségben, ezáltal tudjuk megtartani a szabadulásunkat, a gyógyulásunkat. „Istennek az engedelmesség többet jelent, mint mindenféle véresáldozat”[56].

6. Összegzés

A szellemünk egészsége fontos ahhoz, hogy Istenhez közelebb kerüljünk. Sajnos, a mai Egyházban – főleg Magyarországon, de máshol is – a keresztények nincsenek tisztában a szellemüket ért megrázkódtatásokról, elnyomásokról, megkeseredésekről. Amiről viszont nem tudunk, az még gyötörhet minket, és ha nem tudunk róla, nem is gyógyíthatjuk, mivel nem tudjuk, hogy beteg. Az emberek sokszor rosszul, furcsán, nehéznek, nyomottnak érzik magukat, és kérik is a gyógyulást, jobbulást, de nem kapják meg, mert nem jól kérik és tudatlanságukban vesznek el.

Nem azt mondom, hogy aki nem ássa bele magát az Ige ilyen mélységekben való tanulmányozásába, az nem találhat gyógyulást Istennél. Sokszor azt látjuk, hogy egy-egy evangelizáció során olyanok gyógyulnak meg, akik akkor hallottak először Istenről, és utána el is térnek a jó útról, de Isten meggyógyítja őket, pedig ők aztán tényleg nem tudnak semmit a szellemükről. Isten csodái felülhaladják minden elképzelésünket. Az eszünk nem tud megmenteni minket, de ha a tudást arra használjuk, hogy a jó akarást dolgozzunk ki magunkban, és a jóra törekedjünk, akkor az Istennel összhangba hoz minket, együtt fog munkálkodni velünk Isten, és rajtunk keresztül még nagyobb dolgokat is megtesz majd, mint amit Jézuson keresztül tett.

Ehhez az kell, hogy lelkünket - az egoizmus értelmében - keresztre feszítsük naponta, hogy a lelkünk el legyen választva már tőlünk, vagyis ne vezessen minket úgy, hogy a szellemünknek ne lehessen beleszólása.

Azt tegyük a lelkünkkel is, amire a szellemünk Isten Szellemén keresztül indít.

Egyik nap Isten egy fesztiválon arra indított, hogy odamenjek egy vak lányhoz, de nem nagyon akartam odamenni, hiszen nem igazán tudtam, mit is mondhatnék neki, és nem akartam kellemetlen helyzetbe kerülni sem. Amikor láttam, hogy a kísérőivel indul hazafelé, mégis odamentem, és elmondtam neki, hogy Isten annyira szereti, hogy bármit gondol is, vagy bármit mondanak is mások, soha nem választhatja el őt semmi Istennek örökké tartó, hatalmas szeretetétől. Isten megérintette azt a lányt, és bár nem volt semmi folytatás, és nem is indított semmilyen gyógyító imára Isten, tudtam, hogy Neki nagyon jó tervei vannak a lánnyal is, és ez a lépés volt talán az első az életében. Éreztem, hogy milyen jó Isten munkájában lenni. Utána éreztem, hogy Isten engem is épített.

Összegezve a fent tárgyalt dolgokat, a dolgozat célja az volt, hogy meglássuk, mi a szellemünk, és ha sérül, az hogyan lehetséges, és milyen gyógyulási formák lehetnek.

A szellemünk egy olyan részünk, ami közel visz Istenhez. A szellem el tud tévedni, és Isten ellen tud fordulni, de Jézus kegyelme a mi szellemünkkel van (Gal 6,18). A szellemünket megerősíti a mi csodálatos barátunk, Aki ismeri minden szenvedésünket, minden kísértésünket, minden vágyunkat. Jézus szenvedett a szellemében az ellenségei miatt

sokat attól, hogy elhagyták, elárulták, gyalázták, csúfolták, hazug szavakat szóltak ellene, és végül a legnehezebb volt Neki az Isten után való vágyódás miatti szenvedése, szellemének elfogyatkozása. Ekkor mondta, hogy: „ Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem?” Itt érezhetjük azt a hatalmas fájdalmat, amit nekünk - Neki hála – soha nem kell megéreznünk, mivel Isten közelében lehetünk Jézus miatt.

Jézusnál is azt látjuk, hogy a szelleme fájdalma akkor jött, amikor felvette Magára a mi bűneinket, és ilyen állapotában nem mehetett az Atyához. Ekkor érezte meg, hogy milyen távol lenni Tőle. Ez a fájdalma volt minden kínnál nagyobb. A mi emberi tökéletlenségünk és a törvény mindenre kiterjedő volta miatt ezt a távolságot az Atyától nekünk mindennap át kellene élnünk, de – hála Krisztusnak, – váltságdíjat talált Őbenne az Atya számunkra, (Jób 33,24) így mi most bátran járulhatunk az Atya trónusához, és kaphatunk felfrissülést, gyógyulást bármikor Jézus érdeméért!

A dolgozat egyik nagyon fontos részének találom, hogy amikor gyógyulást keresünk, akkor ne csak egyoldalúan keresgéljünk, hanem vegyük figyelembe, hogy Isten tökéleteset alkotott, és nem részeket külön. Amikor a szellem sérülése a probléma, annak hátterében lehet a szív, a lélek vagy akár a test korábbi sérülése. Ez persze nem azt jelenti, hogy ettől bonyolultabb lesz a gyógyulás, hiszen Jézussal minden felett győzedelmeskedünk, hanem azt jelenti, hogy például a szellem sérülésekor nemcsak az Istennel való kapcsolat hiányában keressük a sérülés okát, hanem a szív bánata vagy a lélek megtelése rossz dolgokkal is okozhatja a

szellem sérülését. A gyógyulás esetében pedig a végső megoldás mindenképpen Isten csodálatos szabadítása. Az, hogy ez az Őáltala adott tanácsok melyikén keresztül, vagy milyen Isten-érintésen keresztül történik, az már személy- és problémafüggő lehet, de mindenképpen Rajta keresztül tökéletes a gyógyulás. A jó hír pedig az, hogy csak rá kell állni a megbocsátás és szeretet útvonalára, és akkor jön a gyógyulás, és teljes életet élhetünk majd szellemben, hogy úgy tudjuk imádni az Atyát. A megbocsátással már nem gond, az már akadályoz az Isten tiszteletünkben.

A tapasztalat az, hogy akármilyen mély és fájdalmas emlékek törnek fel az emberben, a megbocsátás ereje kimossa a neheztelést, a haragot. Az ima utáni állapota az embernek jobb lesz, és a kapcsolata azzal az illetővel is javulni fog. Csodálatos megtapasztalni, ahogy egy-egy ilyen megbocsátás után helyreállnak családi kapcsolatok, baráti, testvéri viszonyok. Valóban remélem, hogy Isten egyre több ember szívét indítja majd arra, hogy segítse testvérét a gyógyulás folyamatában. Ne feledjük, hogy baj nem lehet, ha a szeretet és a megbocsátás jegyében - - és így Isten védelme alatt - imádkozunk egymásért őszinteségben a Szent Szellem irányításával. Csodálatos dolog belépni Isten munkájába!

Felhasznált Irodalom

Biblia (Krisztus Szeretete Egyház, Budapest, 2005.)
Biblia-Felfedező v2.3 elektronikus Biblia Zsidó Miklós
E-sword Elektronikus Program v7.8.5 Rick Meyers
Evangéliumok (Logos-Hungary Keresztény Főiskola, 2007.)
Andrew Wommack – Szellem, Lélek és Test (A.D. 2001 Kft, Győr, 2005.)
Keresztény tanácsadás (Logos-Hungary Keresztény Főiskola, 2008.)
ELLEL Ministries - The 9 week Flagship School of healing, deliverance & discipleship (ELLEL Ministries, England,ELLEL Grange, 2008.)
NETS 22 Teaching Notes Term2 (ELLEL Ministries, England, Pierrepont, 2008.)
Ruth Hawkey - Healing the human spirit (New wine Press, Chichester, 1996.)
Ruth Hawkey – Deeper healing of the human spirit (New wine Press, Chichester, 1996.)
Hammond, D. Frank - Az elutasítottság legyőzése (Zúgó szél, Bp., 1993.)
Vérszövetség (Logos-Hungary Keresztény Főiskola, 2007.)
Gyógyulás (Logos-Hungary Keresztény Főiskola, 2007.)
Watchman Nee – A szellemi keresztyén ember I-II-II.kötet (Primo Evangéliumi Kiadó, Bp., 1989)
Watchman Nee – Krisztus titka (Living Stream Ministry, California, 2001)
E.W. Kenyon - Vérszövetség (Krisztus szeretete Egyház, Budapest, 2003.)
Joyce Meyer – Mondd meg nekik, hogy szeretem őket (Hajnalcsillag Kiadó, Budapest, 2000)
Max Lucado – Ahogy szeretni érdemes (KIA, Budapest, 2005)
Friedrich Hauss – Biblische Begriffe Stichwort-kondkordanz (Hänssler Verlag, Deutschland, 2002.)
Kommunikáció (Logos-Hungary Keresztény Főiskola, 2007.)
FOLIO VIP Elektronikus Biblia, Biblia CD 5.0
Atkinson, R. L., Atkinson, R. C., Smith, E. E., Bem, D. J., Nolen-Hoeksema, S. - Pszichológia. Második, javított kiadás. (Osiris kiadó Budapest, 1999).
Oatley K., Jenkins J.M. – Érzelmeink (Osiris, Budapest, 2001)
Démonológia (Logos-Hungary Keresztény Főiskola, 2006.)
Pneumatológia (Logos-Hungary Keresztény Főiskola, 2006.)

Függelék

1. Az emberi szellemben levő érzelmekhez tartozó igeversek

A szellem tud aggódni	1Móz 41,8
örvendezni	1Móz 45,27
bánattal teli is lenni	1Sám 1,15
szomorú is tud lenni	1Kir 21,5
csodálkozni is tud: a Károli szerint: a lélegzete is elállott, King James: nem volt benne a szelleme)	2Krón 9,4
el is tud epedni, elcsüggedni	Zsolt 77,3; 142,3; 143,4
meg is epedhet, ha Isten sokáig perel vele, és haragudna rá	Ézs 57,16
csüggedt is lehet	Ézs 61,3
indulatos tud lenni	Péld 14,29
megszomorodhat, megtörhet a szívnek bánata miatt	Péld 15,13; 17,22, 18,14
bánatos, megkeseredett	Ézs 54,6
elkeseredhet haragjában	Ez 3,14
fájdalma lehet a szellemnek	Jób 7,11
a szellem örvendezhet is	Lk 1,47
meg is rendülhet, nyöghet (Lázár halála után)	Jn 11,33
nyugtalankodhat (az áruló miatt)	Jn 13,21
háboroghat (bálványok miatt)	ApCsel 17,16
szellemben lehet szeretet is, szerethetünk szellem által	Kol 1,8
irigységre vágyakozik a szellem bennünk	Jak 4,5
örvendeze Jézus szellemében	Lk 10,21

2. Az emberi szellem cselekedeteihez tartozó igeversek

Szellemünkkel kereshetjük az Urat (lelkünkkel várhatjuk)	Ézs 26,9
a szellemében siethet valaki arra is akár, hogy mérges legyen	Préd 7,9
ellene fordulhat Istennek (ha ellene fordítják)	Jób 15,13
szorgalmas keresést csinálhat	Zsolt 77,6
táplálja, elviseli, támogatja a maga erőtlenségét	Péld 18,14
a belső részeket kutatja	Péld 20,27
keresheti Istent (vágyhat utána) kora reggel	Ézs 26,9

ÚJSZÖVETSÉG (Mit lehet tenni szellemben?)	
szellem szerint (szellemben) tudunk járni	Róm 8,1.4; Gal 5,16.25
élni is tudunk szellemben	Gal 5,25
szellemi gondolkodásúnak lenni élet és békesség	Róm 8,6
a szellemmel (szellemben) lehet szolgálni Istennek	Róm 1,9; Fil 3,3
szellemnek az újságában szolgálhatunk	Róm 7,6
szellemben lehet a szívet körül is metélni	Róm 2,29
szellemben lehet fohászkodni	Mk 8,12
a szellem megölheti a test (szoma) cselekedeteit	Róm 8,13
bizonyságot is tesz Isten Szellemével arról, hogy Isten gyermekei vagyunk	Róm 8,16
lehet valaki szellemben buzgó	ApCsel 18,25, Róm 12,11
szellemben jelen lehet lenni ott is, ahol testben nem vagyunk	1Kor 5,3; Kol 2,5; Jel 21,10
szellemben lehet imádkozni (nyelveken szóláskor	1Kor 14,14
lehet ilyen módon titkokat is mondani	1Kor 14,2

könyörögni is lehet mindig	Ef 6,18
szellemben lehet énekelni is	1Kor 14,15
valamit el lehet kezdeni szellemben	Gal 3,3
várni is lehet valamire szellemben	Gal 5,5
a szellemünk vezethet is minket (ilyenkor nem vagyunk törvény alatt)	Gal 5,18
szellemben lehet szeretet is, szerethetünk szellem által	Kol 1,8
a szellem gyümölcsei (szeretet, öröm, békesség, béketűrés, szívesség, jóság, hűség, szelídség, mértékletesség)	Gal 5,22
egyesülünk az Úr Szellemével	1Kor 6,17
szellemben kell imádni az Atyát	Jn 4,23-24
dicsőítsük Istent testünkkel és szellemünkkel	1Kor 6,20
a szellem a test ellenében kívánkozik (ellene törekszik)	Gal 5,17
a szellemnek vetni és örök életet aratni belőle	Gal 6,8
szellem szerint éltek, ha Isten Szelleme lakik bennetek	Róm 8,9
szellemmel lehet mondani áldást	1Kor 14,16
egy szellemmel viaskodván az Evangélium hitéért	Fil 1,27
a szellemen keresztül megtisztítottad a lelkedet úgy, hogy az igazságnak engedelmeskedtél (képmutatás nélküli atyafiúi szeretet)	1Pét 1,22

3. Az emberi szellem állapotaihoz tartozó igeversek

Kiszáradhat (emésztődhet) Isten mérge miatt	Jób 6,4
lehet töredelmes is	Zsolt 51,19
lehet sebhedt	Zsolt 34,18
a szellem össze is tud törni	Zsolt 51,17
hű és hűtlen tud lenni	Zsolt 78,8, Péld 11,13
felfuvalkodott tud lenni	Péld 16,18
alázatos tud lenni	Péld 16,19; 25,28; 29,23; Ézs 57,15
kiváló lehet (Károli: higgadt)	Péld 17,27; Dán 5,12; 6,3
valaki lehet a szellemében türelmes vagy büszke is	Préd 7,8
tévelygő	Ézs 29,24
nyugtalan	Dán 2,1
megtört is	Ézs57,15; 66,2
megrendülhet a szellemében álomlátás miatt	Dán 7,15
keskeny szellem	Jób 7,11
meghanyatlott (megkötözött, megtört, elkényeztetett)	Jób 17,1
megrövidülhet (Károli: keserű)	Jób 21,4
gyötrelme a szellemnek sok minden: a nyelv hamissága, Prédikátor könyve:tudás, munka, irigységes dolgok, igazság, sok ember, lelki kívánság	Péld 15,4
gyors lehet a haragra a szellemében	Préd 7,9
szellemetek gyötrelmében, törésében	Ézs 65,14
elesik, elgyengül, elcsügged a hír miatt	Ez 21,7
elfogyatkozhat a szellem (ha Isten nem válaszol)	Zsolt 143,7
szellemben szegények	Mt 2,16
készen áll, akarhat, hajlandó lehet	Mt 26,41; Mk 14,38
elő lehet készítve valamire	ApCsel 19,21
szellemben megkötve is lehet valaki valamire	ApCsel 20,22
még erősödhet is valaki a szellemében	Lk 1,80; 2,40
a szellem felüdülhet mások által	1Kor 16,18
nyugtalan lehet	2Kor 2,13
arra figyelmeztet minket Pál, hogy ki ne oltsuk a szellemet	1Thessz 5,19

az, hogy Jézus megigazíttatott szellemben adja a lehetőséget, hogy mi is megigazíttathatunk	1Tim 3,16
szellemben lehetünk példa is másoknak	1Tim 4,12
a szellem megszentelésében (Isten céljaira való elkülönítésben) választott ki minket Isten	2Thessz 2:13; 1Pét 1,2
a szellemünk lehet szelíd és csendes is	1Pét 3,4
üdvözülhet	1Kor 5,5
egy szellem lehetünk az Úrral szellemben	1Kor 6,7
szent lehet (elválasztva) szellemben	1Kor 7,34
szellemben buzgó lehet	ApCsel 18,25; Róm 12,11
szellemtől lehet születni	Jn 3,8
szellemtől kényszerítve, szellemben megkötve	ApCsel 20,22
megnyugodhat mások megnyugtatják	2Kor 7,13
tisztátalan is lehet	2Kor 7,1

4. A lélek érzelem, cselekedet és állapot igeversei

Érzelem a lélekben

Vágyhatjuk az Urat éjjel	Ézs 26,9
szoronghat: amikor eladták Józsefet	1Móz 42,21
utálhat rendelést (3Móz 26,43), eledelt	4Móz 21,5
a lélek elepedhet (unalmas a kaja, csak manna)	4Móz 11,6
a lélek kívánhat enni-innivalót (5Móz 12,15. 20-21. 14,26; Zsolt 107,9), bosszút	1Sám 23,20
a lélek el lehet keseredve (gyermektelenség miatt, kínok miatt)	1Sám.1,10; Jób 3,20;7,11; 21,25
szerethet valaki mást úgy, mint a saját lelkét	1Sám 18,3; 20,17
a lélek elkeseredhet	1Sám 30,6
a lélek tud gyűlölni is	2Sám 5,8; Zsolt 11,5
megkeseredhet a lélek	2Kir 4,27
iszonyodhat a lélek valamit megérinteni	Jób 6,7
kesereghet	Jób 14,22; 27,2
a lélek szomorkodhat a szűkölködő miatt	Jób 30,25
megháborodhat: összezavart, ideges, rémült lehet (szenvedéstől, gyötrődéstől)	Zsolt 6,4
megvidámodhat a lélek (Zsolt 23,3), Isten meg tudja vidámítani a lelket (Zsolt 86,4), még az aggódások között is Isten vigasztalásával	Zsolt 94,19
utálhat étkeket a lélek (Zsolt 107,18), vagy embereket	Jer 14,19
nyugalmába visszatérhet (lenyugodhat)	Zsolt 116,7
sírhat a lélek a keserűség miatt	Zsolt 199,28
kívánhat gonoszt	Péld 21,10
szerethet	Én 1,7;3,1-4
az Úr lelke is utálhat	Ézs 1,14
vágyódhat Isten neve és emlékezete után	Ézs 26,8
vágyódik Isten után (szellemével pedig korán is, ill.keresi)	Ézs 26,9
örül a lelke (az Úrnak)	Ézs 42,1
szenvedhet (Jézus lelke)	Ézs 53,11
sírhat kevélység miatt	Jer 13,17
örül az egész lelkével	Jer 32,41
vágyhat ételre	Mik 7,1
elkeseredhet, utálhat	Zak 11,8
kedvét találja valamiben, valakiben	Mt 12,18
nagyon szomorú lehet	Mt 26,38; Mk14,34
gyötörhetődhet rosszak, gonoszok miatt: gyötrődhet az igaz lelke,	2Pét 2,8

mint Lóté	
félhet: támada minden lélekben félelem	ApCs 2,43
sír böjttel	Zsolt69,10

A lélek cselekedetei

Ragaszkodhatunk valakihez (megszeretni őt)	1Móz 34,3.8
lelke kimehet (halál)	1Móz 35,18
esküdhet	3Móz 5,4
így cselekedjél teljes szívedből és teljes lelkedből (megtartani a parancsolatokat, és megtenni őket)	5Móz 26,16
tudhat, biztos lehet valamiben (hogy az Úr munkája csodás, ahogy minket elválasztott)	Zsolt 139,14
tudod teljes szívedben és teljes lelkedben (hogy minden beteljesedett az ígéretekből)	Józs 23,14
ki lehet önteni lelkünket az Úr előtt	1Sám 1,15
eskünél: „él a te lelked, hogy..” (1Sám 1,26; 17,55; 20,3; 25,26; 2Sám 11,11; 14,19; 2Kir 2,2. 4. 6; 2Kir 4,30)	1Sám 1,26; 2Kir 4,30
ha visszatér, akkor a halott feléled	1Kir 17,21
dönthet, választhat valamit	Jób 7,15
várhatja az Urat	Zsolt 33,20; 62,5
dicsekedhet az Úrban	Zsolt 34,2
kívánkozhat Isten után	Zsolt 42,1
szomjúhozhat	Zsolt 42,2; 63,1
bízhat	Zsolt 57,1
ragaszkodhat valakihez	Zsolt 63,8
előfordulhat, hogy a lélek nem akar vigasztalást venni	Zsolt 77,2
áldhatja a lélek az Urat	Zsolt 103,1-2.22; 104, 1.35; 146,1
megőrizhet bizonyságokat	Zsolt 119,129. 167
várhat az Úrra	Zsolt 130,5-6
lehet lusta	Péld 19,15
vihet a lélek addig, hogy megöljön valakit	Péld 19,18
gyönyörűséggel lakozhat az ő munkájából	Préd 2,25
kereshet	Préd 7,28
gyönyörködhet utálatosságban	Ézs 66,3
bosszút állhat (Isten lelke)	Jer 5,9.29; 9,9
mondhat valamit (elhatározhat)	JerSir 3,24
magasztalhatja az Urat	Luk 1,46
háboroghat	Jn 12,27
gyönyörködhet, meghátrálókban nem gyönyörködik az ÚR	Zsid 10,38
üdvözülhet	1Pét 1,9 (!)
kívánhat	Jel 18,14
teljes szívvel és lélekkel keresni Istent (5Móz 4,29; 1Krón 22,19; 2Krón 15,12), szeretni Őt, (5Móz 6,5; 13,3; 30,6; Mt 22,3; Mk 12,30. 33; Lk 10,27), szolgálni Őt (5Móz 10,12, Józs 22,5), követni Őt és engedelmeskedni Neki (5Móz 30,2), Őhozzá fordulni (5Móz 30,10) járni előtte igazságban (1Kir 2,4), megtartani a szövetséget (2Kir 23,3), megtérni az Úrhoz (2Kir23,25), hűnek lenni Hozzá	2Krón 34,31

A lélek állapota

Részes lehet a gonoszok tanácsában	1Móz 49,6
megfertőztethetjük tisztátalan dolgokkal	3Móz 20,25
lekötelezheti magát (lelkét) valami kötésre (ne törje meg a fogadást, a kötést utána) (Móz4 30,2. 4-13), a lélek megsanyargatására levő kötés, fogadás (eskü)	4Móz 30,13
belefáradhat a lélek az unszolásba (Sámson Delila)	Bír 16,16
összekötődhet két lélek szorosan	1Sám18,1
megelevenedhet (a törvénytől)	Zsolt 19,7
elsenyvedhet a búbánat miatt	Zsolt 31,9
örvendező lehet	Zsolt 35,9
elcsüggedhet (Zsolt 42,5-6; Jón 2,7), háboroghat	Zsolt 42,5; 43,5
elepedhet (éhség, szomjúság miatt)	Zsolt 107,5
meggörnyedhet a sok ellenségtől	Zsolt 57,6
nyomorúságokkal betelhet a lélek	Zsolt 88,3
elolvadhat ínségben, veszélyben	Zsolt 107,26
elfogyatkozhat vágyódás miatt (Zsolt 119 20), az üdvösség kívánása miatt	Zsolt 119,81
a hazug ajkaktól és becsapó nyelvtől meg lehet terhelve	Zsolt 120,2
eltelhet a csúfolódással, gyalázkodással amiatt	Zsolt 123,4
erő támadhat a lélekben, amikor az Úr bátorít, meghallgat minket (!)	Zsolt 138,3
lelkünk lehet börtönben	Zsolt 142,8
szomjazhat Isten után	Zsolt 143,6
gondban, nyomorúságban lehet	Zsolt 143,11
lelke megelégedéséig eszik az igaz	Péld 13,25
felfrissülhet a lélek (a hű követ miatt)	Péld 25,13
lehet jóllakott (étellel)	Péld 27,7
lehet kevély: az háborúságot szerez	Péld 28,25
keseredett lehet	Péld 31,6
meg tud telni jóval, megelégedni vele	Préd 6,3
éhes, üres lehet	Ézs 29,8
keserű lehet	Ézs 38,15
megelégedhet	Ézs 58,11
örömmel teli lehet	Ézs 61,10
roskadozhat (gyilkosok miatt)	Jer 4,31
nyugodalma lehet	Jer 6,16
megelégíttethet bőséggel, áldással	Jer 31,14
Megelégíttethet	Jer 50,19
Megéledhet kenyértől	JerSir 1,11
Birtokolhat a lélek valamit az emlékezetben	JerSir 3,20
Keserű lehet	Ez 27,31
Lehet bűne	Mik 6,7
Felfuvalkodhat	Hab 2,4
Lehet a pokolban	ApCsel 2,27
Feldúlhatja valami	ApCsel 15,24
Bizonytalan, tétovázó, állhatatlan lehet	2Pét 2,14
Gyarapodhat, könnyű, szabad, sikeres lehet	3Jn 1,2

Mit tehetünk a lélekkel?

Átkot lehet kérni valaki lelkére (ne tegyük!)	Jób 31,30
vissza lehet tartani a lelkét a Romlástól	Jób 33,18
böjttel lehet gyötörni	Zsolt 35,13; 69,10; Ézs 58,3

a lelket meg lehet menteni akár erőszaktól és elnyomástól is	Zsolt 72,14
ösztövérséget bocsáta lelkükbe (amikor elégedetlenkedtek a pusztában) és irigyek lettek Áronra)	Zsolt 106,15
lélek (az ember) ellen lehet gonoszt mondani, (Zsolt 109,20), ítélkezni	Zsolt 109,31
(lelkem a kezemben van („veszedelemben”?), de nem feledkezem el a Te Törvényeidről	Zsolt 119,109
lehet olyan bennünk a lélek, mint elválasztott gyermek az anyjánál: lecsendesítette és elnémította a lelkét Dávid, az Úrban kell bíznia	Zsolt 131,2
felemelhetjük a lelkünket az Úrhoz	Zsolt 143,8
szorongathatják a lelket	Zsolt 143,12
megelégíteni a lelket étellel	Péld 6,30
elveszíti, tönkreteszi a lelkét, aki paráználkodik (Péld 6,32), aki pedig az Úr ellen lázad, erőszakot cselekszik a lelkén, megrontja azt	Péld 8,36
jót tesz a lelkével, aki kegyes, aki kegyetlen, a húsa ellen vét.	Péld 11,17
meg lehet fosztani a jótól	Préd 4,8
kiönti a lelkét a halálra (Jézus)	Ézs 53,12
odaadni a lelkét az éhezőnek	Ézs 58,10
meg lehet csalni	Jer 42,20
megéleszthetjük vigasztalóval (JerSir 1,16), az étellel	JerSir 1,19
be lehet szennyezni tisztátalan evéssel	Ez 4,14
bűnössé lehet tenni	Hab 2,10
megölhetik	Mt 10,28
megoszthatja valakivel a lelkét (Thesszalonikiakkal)	1Thessz 2,8
meg kell, hogy őriztessék (testtel, szellemmel)	1Thessz 5,23
megtarthatjuk, megmenthetjük, a hit emberei vagyunk, hogy a lelket megtartsuk, megmentsük	Zsid 10,39
megtarthatja a lelkünket az Ige	Jak 1,21
meg lehet tisztítani szellem által (miatt, -ért), igazság iránt való engedelmességben atyafiúi szeretetre	1Pét 1,22
megsanyargathatjuk	3Móz 16,29.31

Mit tehetünk a szellemünkkel?

Isten kezébe adhatjuk (Dávid)	Zsolt 31,5; Lk 23,46
uralkodhatunk rajta	Péld 16,32; 25,28
vissza kell térnie a szellemnek Istenhez	Préd 12,7
új szellemet csinálhatunk, szerezhetünk	Ez 18,31
őrizzétek meg a szellemeteket	Mal 2,15
figyeljetek szellemetekre és ne csalárdkodjatok	Mal 2,16
békesség kötelékében tartsuk meg a szellem egységét	Ef 4,3
egy szellemben kell lennünk	Ef 2,18; Fil 1,27:erősen állni
arra figyelmeztet minket Pál, hogy ki ne oltsuk a szellemet	1Thessz 5,19
odaajánlhatjuk Istennek	ApCsel 7,59; Lk 23,46
Mit tehet vele Isten?	
megújíthatja	Zsolt 51,10
megeleveníti az alázatosak szellemét	Ézs 57,15
együtt lakozik a megtört és alázatos szelleművel	Ézs 57,15
(rátekint arra, aki megtört szellemű, és aki Igéjét rettegi)	Ézs 66,2

új szellemet adhat belé Isten	Ez 11,19; 36,26
felindíthatja a szellemüket valami megtételére	Agg1,14
megtisztíthatjuk a beszennyeződéstől, tisztátalanságtól tisztítsuk meg	2Kor 7,1
akinek a kezében van minden egyes embernek a szelleme	Jób12,10
Jézus a szellemünkkel lehet	2Tim 4,22; Fil 1,25
az Ő Igéje elhat a szellemünk és lelkünk szétválásáig	Zsid 4,12
Isten a szellemeink Atyja	Zsid 12,9
Jézus kegyelme legyen a szellemetekkel	Gal 6,18

Érzelmeink:

Helyzet	**Érzelem**	**Rész**	**Viselkedés**	**Adaptív Funkció**
Fenyegetés	Félelem	Lélek	Menekülés	Védelem
Akadály	Harag	Szellem	Támadás	Az akadály elhárítása
Lehetséges társ	Öröm	Mindkettő	Párosodás	Reprodukció
Fontos személy elvesztése	Szomorúság	Mindkettő	Sírás	Reintegráció
Csoporttag megjelenése	Elfogadás (szeretet)	Mindkettő	érintés, simogatás	Befogadás
Gusztustalan tárgy	Undor	Lélek	Hányás	Visszautasítás
Új territórium	Elvárás		Körbejárás	Exploráció
Váratlan tárgy	Meglepődés/ csodálkozás	Szellem	Megállás	Orientáció

5. A szív sérülései

A hírért, mert beteljesedett: és elolvad minden szív és elerőtlenedik minden kéz és elcsügged minden szellem	Ez 21,7
aki szemmel hunyorgat (kacsint), bántást (fájdalmat, szomorúságot, sebet) szerez	Péld 10,10
bánkódhat a szív a gyermektelenség miatt	1Sám 1,8
a szív fájdalmára lehet, ha valaki vért ont ok nélkül	1Sám 25,31
szíve szétolvadhat az ellenség miatt	Zsolt 22,14
ellenség miatt bánkódhat is szívében	Zsolt 13,2
a szívnek szomorúsága lehet, ha pusztán lát állni egy helyet, amin előtte éltek	Neh 2,2
a szív keserűsége miatt jajgat (mert bűnei elborítják fejét, barátai elhagyják)	Zsolt 38,8
a szív megrémülhet, megháborodhat, nyomorult lehet, amikor ellenség üldözi	Zsolt 143,4
a szelleme is elcsügged, sőt elfogyhat a szelleme, ha nem jön segítségére az ÚR	Zsolt 143,7
megháborodhat, remeghet a szív ellenség hazug beszéde, vagy halálfélelem miatt	Zsolt 55,5
a gyalázat megtörheti a szívet és beteggé teheti	Zsolt 69,21
megszáradhat a szív a nyomorúság, az ellenség gyalázata, csúfolódók miatt	Zsolt 102,5
szomorúság töltheti meg a szívet a rossz hír miatt	Jn 16,6
elepedhet a szív a nyomorúság felett	Jer 8,18
a halogatott reménység beteggé teszi a szívet	Péld 13,12

szüntelen a szívének fájdalma azok miatt, akik nem térnek meg	Róm 9,2
az igaz ember szívét megszomoríthatják hamissággal (hamis próféciával)	Ez 13,22

6. A lélek sérüléseihez tartozó igeversek

Megfertőztethetjük tisztátalan dolgokkal	3Móz 20,2
elsenyvedhet a búbánat miatt	Zsolt 31,9
ha emlékezik a régi jó dolgokról a nyomorban, akkor elkeseredik lelke és elcsüggedhet (meghajol)	Zsolt 42,5-6
elcsüggedhet, amikor a Seol torkából kiált, elszomorodva	Jón 2,7
ha ellenség háborgatja, háborogható, vagy meggörnyedhet	Zsolt 42,5; 43,5
éhség, szomjúság miatt elepedhet	Zsolt 107,5
nyomorúságokkal betelhet a lélek	Zsolt 88,3
ínségben, veszélyben elolvadhat	Zsolt 107,26
Isten igazsága után való vágyódás miatt elfogyatkozhat, megtörhet	Zsolt 119 20
a hazug ajkaktól és becsapó nyelvtől meg akar szabadulni	Zsolt 120,2
a csúfolódással, gyalázkodással meg lehet telve, terhelve	Zsolt 123,4!
üldözők miatt lelkünk lehet börtönben	Zsolt 142,8
szomjazhat Isten után	Zsolt 143,6
tönkreteszi, aki paráználkodik	Péld 6,32
a gondban, nyomorúságban lehet, élete nyomorúságban van	Zsolt 143,11
keseredett lehet, megszomorodott	Péld 31,6
éhes, üres lehet, mert nem evett és nem ivott	Ézs 29,8
roskadozhat (gyilkosok miatt)	Jer 4,31
keserű lehet keseregve azon, hogy ami volt elmúlt	Ez 27,31
lehet bűne	Mik 6,7
felfuvalkodhat: nem igaz őbenne az ő lelke	Hab 2,4
lehet a pokolban	ApCsel 2,27
feldúlhatja valami: kemény törvénykezés, körülmetélés	ApCsel 15,24

7. A szellem sérüléseihez tartozó igeversek

Elfogyatkozhat a szellem bennünk, ha Isten nem válaszol	Zsolt 143,7
ha haragszik és perel velünk sokáig, akkor szellemünk meg is epedhet	Ézs 57,16
a szellemünk elesik, elgyengül, elcsügged a hír miatt	Ez 21,7
kiszáradhat (emésztődhet) Isten nyilainak mérge miatt	Jób 6,4
Izsák és Rebeka szellemének a keserűsége voltak Ézsau hettita feleségei	1Móz 26,35
megkeseredett szellemű az elhagyott nő is	Ézs 54,6
megszomorodhat, megtörhet a szellem a szívnek bánata miatt	Péld 15,13; 17,22; 18,14)
elcsüggedhet a szellem, amikor senki sem ismeri, senki sem tudakozódik felőle, sőt tőrt vetnek ellene, nincsen menedéke (Zsolt 142,3), akkor is, amikor az ellenség a földhöz nyomja, sötétségbe taszítja (Zsolt 143,4) (szíve ekkor felháborodik), még a hír miatt is	Ez 21,7
elepedt a szelleme a nyomorúság idején, azon gondolkozik éppen, hogy elveti-e az Úr mindörökre. (KÖZÖSSÉG)	Zsolt 77,3
megrendülhet a szellem mások sírása, szomorúsága láttán, illetve nyugtalankodik szellemében, ha elárulja valaki	Jn 11,33; Jn13,21
fájhat a szellem: Jób: „az én szellemem fájdalma”Jób7,11, keserű a szíve és fáj a szelleme… „nem látja őt szem, ami rám néz, Te rám nézel (veted tekinteted), de már nem vagyok” (KÖZÖSSÉG)	Jób7,11
gyötrelme a szellemnek sok minden	Péld 15,4
a nyelv hamissága, Prédikátor könyve: tudás, munka, irigységes dolgok, igazság, sok ember, lelki kívánság	

8. A szív gyógyulásához tartozó igevers-utalások

Az Isten elhagy, megkísért akár, hogy meglássa mi van a szívünkben	2Krón 32,31
közel van az Úr a megtört szívekhez, és megsegíti a sebhedt szellemeket	Zsolt 34,19
Isten tud tiszta szívet teremteni bennünk, és az erős szellemet is megújíthatja	Zsolt 51:12
ki kell öntsük a szívünket Isten előtt, Ő a mi menedékünk,	Zsolt 62,9; JSir 2,19
a szívnek a kősziklája az Úr	Zsolt 73,26
örömöt ad a szívbe Isten arcának világossága	Zsolt 4,7
a szív víg lehet a jókért, amiket az Úr tett	1Kir 8,66
örül majd szívetek, amikor újra láttok engem (Jézust)	Jn 16,22
meggyógyítja a megtört szívűeket, bekötözi sebeiket, (fájdalmukat, szomorúságukat).	Zsolt 147,3; Ézs 61,1
megeleveníti a megtörtek szívét (Ézs 57,15) és az alázatosak szellemét.	
az orcának szomorúsága által Jóbbá lesz a szív (Jóbb a nevetésnél)	Préd 7,3
fordulj hozzám teljes szíveddel, böjtöléssel, sírással, kesergéssel/gyászolással	Jóel 2,12
megtisztította szívüket a hit által	ApCsel 15,9
Istennek szerelme kitöltetett a mi szívünkbe a Szent Szellem által, aki adatott nekünk	Róm 5,5
megvigasztalhatja más szívét a megnyugtató hír az ismerősről, barátról (Ef 6,22), de leginkább Isten vigasztalja meg a szíveket	2Thessz 2,17
cselekedettel szeressünk, és így nyugtatjuk meg Őelőtte (tesszük bátorságossá) a mi szíveinket	1Jn 3,19
szerezzetek magatoknak új szívet és új szellemet (vessétek el magatoktól minden vétkeiteket)	Ez 18,31
hússzívet adok neked (Ez 36,26), de nem lágyszívet	5Móz 20,3!
ha valaki meglágyítja a szívét, az jó is lehet, ha alázattal párosul, és Isten iránt lágyul meg (talán Isten-félelemre)	2Krón 34,27
a Szellemet, mint foglalót adta a mi szíveinkbe	2Kor 1,22
hogy Krisztus lakjon a szíveinkben hit által (Ef 3,17), szíveikbe adom a Fiam Szellemét	Gal 4,6
az a jó, ha kegyelemmel erősödik meg a szív, nem pedig ennivalókkal	Zsid 13,9
szellemben lehet körülmetélni a szívet	Róm 2,29
akkor nem leszel keménynyakú, ha körülmetéled	5Móz 10,16
Jer 4,4 Távolítsátok el szívetek előbőreit. Jer 4,14 tisztítsd meg szívedet a gonoszságtól. Szellemben lehet ezt megtenni!!!	
Aki körülmetéletlen szívű, az ellene áll a Szent Szellemnek.	ApCsel 7,51

9. Lelki Gyógyuláshoz tartozó igevers-utalások

Édes a léleknek a beteljesült kívánság	Péld 13,19
megutálja a lelkét, aki nem figyel a tanításra	Péld 15,32
gyönyörűséget adhat a léleknek a megfenyített fiú	Péld 29,17
édesek a léleknek a kedves, gyönyörűséges beszédek	Péld 16,24
szereti a lelkét, aki bölcsességet szerez	Péld 19,8
nyugalmat találhat a léleknek	Mt 11,29
van horgonya	Zsid 6,19
rábízni, gondjaiba ajánlani Istennek	1Pét 4,19
pásztora és felvigyázója Jézus	1Pét 2,25
Ééet lehet a léleknek a bölcsesség és a meggondolás	Péld 3,22
a tudás gyönyörűséges lehet a lélek számára (a tudás a léleknek, a bölcsesség a szívnek…)	Péld 2,10

10. A szellem gyógyulásához tartozó igevers-utalások

Akkor fogja megbocsátani (elengedni) a mennyei Atyánk a mi bűneinket, ha mi is megbocsátjuk mások bűneit	Mt 6,14; Mk 11,25
a szellem felüdülhet mások látogatása, jelenléte által	1Kor 16,18
fel is frissülhet mások által	2Kor 7,13
szellemünk nyugalmat találhat, ha a barátunkat megtaláljuk	2Kor 2,13
a szellemünk tisztátalanságából a megoldás Isten félelmében való tökéletesedés, hogy így megszentelődhessünk	2Kor 7,1
ki ne oltsuk (ne engedjük kialudni) a szellemet	1Thessz 5,19
a békesség Istene szenteljen meg minket, és egész valónk őriztessék meg feddhetetlenül (szellem, lélek, test)	1Thessz 5,23
az igazság illetve a megigazultság miatt a szellem élet mibennünk (ahogyan a test halott a bűn miatt)	Róm 8,10
szellemben kell imádnunk az Atyát, mert az Atya ilyen imádókat keres	Jn 4,23
a szellem egységét a békesség köteléke által lehet megtartani	Ef 4,3
Isten új szellemet készít belénk, és eldobja tőlünk bűneinket, hogy ne kelljen meghalnunk	Ez 11,19 18,31
amikor kiöntjük a panaszainkat az Úr előtt, kitárjuk nyomorúságunkat, amikor megalázzuk magunkat Őelőtte a szellemünk csüggedésében, akkor Ő jön, és segít	Zsolt 142:2-4
Isten az alázatos szívűekkel együtt lakozik, hogy megelevenítse az alázatosak szellemét	Ézs 57,15
szellemünk el is fogyatkozhat, ha Isten nem válaszol (Zsolt 143,7), vagy ha haragszik és perel velünk sokáig, akkor szellemünk meg is epedhet	Ézs 57,16
Isten Igéje gyógyít, megszabadít és egyben meg is változtatja életünket	Zsolt 107,20
elfogyhat a szellemünk, ha nem jön segítségére az Úr	Zsolt 143,7
megerősít, sőt meg is segít, és igazsága Jóbbjával támogat	Ézs 41,10
Isten gondviselése őrzi a szellemünket.	Jób10,12
a mi feladatunk, hogy megújuljunk az elménknek a szellemében (szó szerint így van), hogy új embert öltözhessünk fel	Ef 4,23
szelídségnek szellemével kell útba igazítani a tévelygőt	Gal 6,1
szelíd és csendes szellemmel ékesítsék magukat az asszonyok	1Pét 3,4
a szellem gondolata pedig élet és békesség	Róm 8,6

Tárgymutató

A,Á

Akarat, 5, 7, 23, 26, 34, 36, 37, 55, 58, 63, 72
Alázat, 7, 15, 31, 52, 54, 61, 83, 87, 90, 91
Apaté, 63

B

Bizonyság, 12, 14, 27, 28, 75, 82, 85
Bűn, 29, 34, 40, 41, 58, 60, 61, 65, 66, 68, 69, 70, 75, 79, 86, 88, 89, 91
Bűnös, 30, 31, 55, 56, 70, 71, 87

Cs

Csüggedt, 12, 25, 46, 82

E,É

Engedelmesség, 56, 67, 76, 87
Értelem, 8, 26, 41, 68

G

Gondolkodás, 14, 17, 28, 57, 59, 64, 66, 82

I,Í

Indulat, 12, 13, 25, 33, 36, 63, 82

K

Kapcsolat, 10, 13, 26, 27, 36, 39, 44, 49, 62, 64, 70, 72, 79, 80, 93
Kívánság, 5, 22, 23, 36, 38, 40, 43, 48, 56, 57, 58, 62, 83, 90, 91
Közösség, 43, 45, 47, 48, 49, 54, 58
Kutatás, 9, 13, 28, 64, 82

M

Megaláz, 53, 54, 61, 74, 91
Megérzés, 5, 35
Megkötözöttség, 3, 15, 29, 53, 56, 83
Megtörtség, 3, 4, 15, 16, 31, 39, 46, 50, 51, 52, 55, 65, 75, 83, 87, 88, 90

N

Náká, 16
Nákeh, 16
Nefes, 3, 23
Nösama, 8

P

Pisztisz, 40
Pneuma, 3, 8
Pszükhé, 3, 23

R

Reintegráció, 65

S

Sábar, 16
Sérülés, 6, 11, 39, 41, 42, 43, 45, 47, 50, 62, 65, 67, 70, 79, 88, 89

V

Vágy, 8, 19, 23, 24, 25, 26, 29, 37, 42, 46, 63, 71, 78, 82, 84, 86, 89
Vezető, vezetés, 7, 14, 28, 33, 37, 50, 64, 68, 83

Végjegyzet

[1] ELLEL Ministries Gyógyító és Szabadító Szolgálat (lsd. Felhasznált irodalom)
[2] E-sword v7.8.5 - 7307 sz. héber szó magyarázata
[3] Biblia-Felfedező v2.3 (Zsidó Miklós, 2009.) - 7307 sz. héber szó magyarázata
[4] Biblia-Felfedező v2.3 (Zsidó Miklós, 2009.) - 4151 sz. görög szó magyarázata
[5] Róm 8,1.4; Gal 5,16.25
[6]Az érzelmekhez az igeversek az 1. számú függelékben találhatók.
[7] 2 Móz 35,21, Jer 51,11; Agg 1,14
[8] 1Krón 5,26, 2 Krón 21,16.36,22
[9] Rom.1,9.7,6; Fil.3,3
[10] Ezen cselekedetekhez az igeversek felsorolása a 2. számú függelékben található
[11] Péld.16,19.25,28.29,23. Ézs57,15
[12] Biblia-Felfedező v2.3 (Zsidó Miklós, 2009.)- 5223 sz. héber szó magyarázata
[13] Biblia-Felfedező v2.3 (Zsidó Miklós, 2009.)- 7665 sz. héber szó magyarázata
[14] Biblia-Felfedező v2.3 (Zsidó Miklós, 2009.)- 5218 sz. héber szó magyarázata
[15] Az igeversek felsorolása a 3. számú függelékben található
[16] Róm 8,1.4; Gal 5,16.25
[17] Andrew Wommack – Szellem, Lélek és Test (A.D. 2001 Kft, Győr, 2005.) 139.oldal 1.bekezdés
[18] Watchman Nee – A szellemi keresztyén ember I-II-II.kötet (Primo Evangéliumi Kiadó, Bp., 1989) 97.oldal 2.bekezdés
[19] Biblia-Felfedező v2.3 (Zsidó Miklós, 2009.)- 5315 sz. héber szó magyarázata
[20] Biblia-Felfedező v2.3 (Zsidó Miklós, 2009.)– 5590 és 5594 sz. görög szavak magyarázata
[21] A most következő érzelmek, cselekedetek, állapot stb. alátámasztására szolgáló igeversek a 4. számú mellékletben találhatók.
[22] Oatley K., Jenkins J.M. – Érzelmeink (Osiris, Budapest, 2001) 113.oldal 1.bekezdés
[23] A 4. függelékben megtalálhatóak az igeversek ezekhez a kategóriákhoz.
[24] Ez.11,19.18,31.36,26
[25] Watchman Nee – A szellemi keresztyén ember I-II-II.kötet (Primo Evangéliumi Kiadó, Bp., 1989) 19.oldal 2.bekezdés
[26] Andrew Wommack – Szellem, Lélek és Test (A.D. 2001 Kft, Győr, 2005.) 18.oldal 3.bekezdés
[27] Watchman Nee – A szellemi keresztyén ember I-II-II.kötet (Primo Evangéliumi Kiadó, Bp., 1989) 45.oldal 6.bekezdés
[28] Biblia-Felfedező v2.3 (Zsidó Miklós, 2009.)- 4102 sz. görög szó magyarázata
[29] After your imagination of your evil heart (Jer 16,12; 13,10; 11,8; 9,14; 7,24; 3,17)
[30] A szív sérüléseivel kapcsolatos igeversek az 5. függelékben találhatók
[31] Az igeverseket a 6. függelék tartalmazza.
[32] A szellem sérüléseivel kapcsolatbanfelmerült igehelyeket a 7. függelék tartalmazza.
[33] Biblia-Felfedező v2.3 (Zsidó Miklós, 2009.)- 3372 sz. görög szó (járé) magyarázata
[34] Ruth Hawkey - Healing the human spirit (New wine Press, Chichester, 1996.) 5. oldal
[35] J.Meyer – Mondd meg nekik, hogy szeretem őket (Hajnalcsillag, Bp.2000) 58.oldal 4. bekezdés
[36] J.Meyer – Mondd meg nekik, hogy szeretem őket (Hajnalcsillag, Bp.2000) 59.oldal 4.bekezdés
[37] Watchman Nee – Krisztus titka (Living Stream Ministry, California, 2001) 55.oldal 2.bekezdés
[38] 8. függelékben találjuk a szív gyógyulásával kapcsolatos igehelyeket.
[39] A lélek gyógyulásával kapcsolatban felmerült igehelyeket a 9. függelékben találjuk.
[40] Andrew Wommack – Szellem, Lélek és Test (A.D. 2001 Kft, Győr, 2005.) 15.oldal 4.bekezdés
[41] Watchman Nee – A szellemi keresztyén ember I-II-II.kötet (Primo Evangéliumi Kiadó, Bp., 1989) 61.oldal 2.bekezdés
[42] Watchman Nee – A szellemi keresztyén ember I-II-II.kötet (Primo Evangéliumi Kiadó, Bp., 1989) 76.oldal 4.bekezdés
[43] Watchman Nee – A szellemi keresztyén ember I-II-II.kötet (Primo Evangéliumi Kiadó, Bp., 1989) 92.oldal 5.bekezdés
[44] Watchman Nee – A szellemi keresztyén ember I-II-II.kötet (Primo Evangéliumi Kiadó, Bp., 1989) 100.oldal 3.bekezdés
[45] Watchman Nee – A szellemi keresztyén ember I-II-II.kötet (Primo Evangéliumi Kiadó, Bp., 1989) 123.oldal 7.bekezdés
[46] Watchman Nee – A szellemi keresztyén ember I-II-II.kötet (Primo Evangéliumi Kiadó, Bp., 1989) 271.oldal 4.bekezdés
[47] Gyógyulás (Logos,2007) 2.oldal 3. bekezdés

[48] E-sword v7.8.5 - 539 sz. görög szó magyarázata
[49] Ruth Hawkey – Deeper healing of the human spirit (New wine Press, Chichester, 1996.) 25.oldal
[50] Bevezetés a keresztény tanácsadásba (Logos, 2008) 2.oldal 4.bekezdés
[51] Az eredeti görög szónak „ásáh" H6213 csinálni jelentése is van
[52] A hatalom gyakorlása a szolgálatban (Logos, 2006.)1.oldal 5.bekezdés
[53] A hatalom gyakorlása a szolgálatban (Logos, 2006.) 6.oldal 3.bekezdés
[54] Bevezetés a keresztény tanácsadásba (Logos, 2008) 1.oldal 6.bekezdés
[55] Pneumatológia (Logos, 2006.) 3.oldal 1.bekezdés
[56] Vérszövetség, az Istent és embert összekötő kapcsolat (Logos, 2007) 2.oldal 9.bekezdés